

૪૫૬૧

પૂજ્ય શ્રી હીરાચંદ્રજી સ્વામીનો રાસ,

ખનાવનાર

શા. ચુનીલાલ નરસીદાસ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

પરીખ પાનાચંદ્ર ઝવેરચંદ,
શા. પરશોતમદાસ હીપચંદ,
પરીખ મોહીલાલભાઈ નચંદ.

પ્રત ૧૦૦૦.

અમદાવાદ

આડીઆમાં સારંગપુર જવાની સડક ઉપર મહેતા
પીતાંબરદાસ ત્રીભુવનદાસના મકાનમાં હિતેચ્છુ પ્રેસમાં
પેટલ જેસંગભાઈ મુળજીએ છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૬-સને ૧૯૯૦.

કીર્તિત આર આના.

૪૫૬૨

પૂજ્ય શ્રી હીરાચંદ્રજીસ્વામીનો રાસ.

ખનાવનાર

શા. ચુનીલાલ નરસીદાસ.

છપાવી પ્રસિધ્ધ કરનાર

પરીખ પાનાચ દ ઝવેર,

શા. પદ્મશોભનદાસ દીપચંદ,

પરીખ મોહાલાલભાઈ નચંદ.

એએએ મળીને.

અમદાવાદ

પ્તાડીઆમાં સારંગપુર જવાની સડક ઉપર મહેતા
પીતાંબરદાસ ત્રીભુવનદાસના મકાનમાં હિતરક્ષુ પ્રેસમાં
પટલ જેસંગભાઈ મુળજીએ છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૬-સને ૧૮૯૦.

કીમત ચાર આના.

શ્રી

પૂજ્ય શ્રી હીરાચંદ્રજીસ્વામીનો રાસ.

કુહા.

સમરે સતશાસન ધણી, યોગીસમા જીનરાજ;	
સિધારથ સુત વ્રવમાનજી, સારે આતમ કાજ.	૧
એવા દેવ અરીહંતને, પ્રેમથી લાયુ પાય;	
પ્રથમ નમુ ભાવે કરી, સ્વામી કરજે સહાય.	૨
અનંત ગુણગી આગળે, સમર્થ સીતળચંદ;	
સત્ય મને સમરે સદા, દીનદીન પ્રેમ આણુંદ.	૩
સાર ન જાણું સુતનો, ઊંડા જેના ભેદ;	
રાસ કરે રંગે કરી, આણી અતિ ઉમેદ.	૪
રાખા શરણે સારદા, સમરે ધરીને મન;	
મહેર કરો મુજ ઉપરે, શુદ્ધ હૈય વચન.	૫

ઢાળ પહેલી.

(વાલમ વેહેલા પધારજેરે; એ દેશી.)

સમરે સરસ્વતી માતનેરે, તેમાં ગુણ ધણા અપાર હોવાજ;

(૪)

આપે વાણી ને નીરમળીરે, સુધ્ધિ સુખકાર હોલાલ.

સમર સાચી હું સરસ્વતીરે એ આંકણી. ૧

ને કોઈ સરસ્વતી શાધન કરેરે, તેની જીભાએ જથ થાય હોલાલ;

જુખ ભાગેરે ભવ તણીરે, દુખ દુર પળાય હોલાલ. સં ૨

માઠી સરસ્વતી માતછેરે, મુજને એહ તણા આધાર હોલાલ;

તુટ થાય જો સારદારે, જીમ આલે ઝડપ તેવાર હોલાલ. સં ૩

પ્રભુમી પ્રેમથી સરસ્વતીરે, નમુ ગૌતમ સ્વામ હોલાલ

ગણધરત્રીરે માહાવીરનારે, ઇન્દ્રમુતી નેનું નામ હોલાલ. સં ૪

લગ્નની વડા આ લોકમારે, વીર તણા વજીર હોલાલ;

ગુણગંભીર ગોયમારે, સમતાસાગર ખીર હોલાલ. સં ૫

કટનીવારણુ નાયજીરે, આપો અઝલ આજ હોલાલ;

મુજને ગાવાનું મન થયુંરે, રાખો માહરી લાજ હોલાલ. સં ૬

શરણા સાહેબ તાહરીરે, અવર નહિ આધાર હોલાલ;

અઝલ આઘીછે માહરીરે, હવે અતિ અપાર હોલાલ. સં ૭

આવડે તેવું હું તો કરેરે, મુજ જુધિ પ્રમાણ હોલાલ;

રાસ ગાઉ રસે ભર્યોરે, ઉલટ અંગમાં આણ હોલાલ. સં ૮

પંડિત પુણ્ય ક્રિશ્ચંદ્રજીરે, ગિરિયા ગુણગંભીર હોલાલ;

સાધુજી થયા શોખતારે, પંચમા આરામાં ખીર હોલાલ. સં ૯

પ્રસંસા પૃથ્વીમાં થઈરે, રૂઢી જેનીછે રીત હોલાલ;

શાસન લીપાવ્યું માહાવીરનુંરે, ચોખુ નીરમળ ચિત્ત હોલા.

સમરે ૧૦

(૫)

એવા મુનીના ગુણ ગાવતારે, દુઃખ જાવે સહુ દુર હોલાલ;
 સુખ સંપતને સાલ્યારે; પામ તે ભરપુર હોલાલ. સમરે. ૧૧
 હીરાવૃલ્ય હીરાજી થયારે, દરીઆપરીગઢજી મોઝાર હોલાલ;
 ધરમસી થીંધાડામાં શોભતારે, હીરાચંદ્રજી અણગાર હોલાલ
 સમરે ૧૨

ક્રીયા દેશના વાસીયારે, ક્રીયું તેમનું ગામ હોલાલ;
 ક્રીયા કુળમાં ઉપન્યારે, શુંછે માત પીતાનું નામ હોલાલ. સં ૧૩
 કેની પાસે સંજમ આદ્યારે, ક્રીયા ગામ મોઝાર હોલાલ
 કેની પાસે તે જુઝીઆરે, કેટલી ઉમરમાં સાર હોલાલ સં ૧૪
 કેવી રીતે સંજમ પાળીઆરે, કેવા ક્રીયાં છે કામ હોલાલ;
 કેવી રીતે પરીસા સહારે, કેવી રાખીને હામ હોલાલ. સમરે ૧૫
 ઉત્પત્તિ કહુંકું એમનીરે, પુરી આગણીય હાળ હોલાલ;
 ઓત્તજન સહુ સાંભજોરે, એથી તુટે કરમનીઝાળ હોલાલ સં ૧૬
 હાળ પેહેલી પુરણ થઈરે, આગળ વાત રસાલ હોલાલ;
 મિત્ર ધરીને સાંભજોરે, કહેછે મુનીલાલ હોલાલ. સં ૧૭

કુહા.

ઉત્પત્તિ હીરાજી તણી, મુણજી સૌ નરનાર;
 સાંભળતાં સુખ ઉપજે, ઉત્તમના ગુણ સાર. ૧
 ગુણગાતાં પાતીક ટજે, સમરે સંકટ જાય;
 મુનીવરનો મહિમા ધણી, સાંભળતાં સુખ ધાય. ૨

(૬)

ઢાળ બીજી.

(વીરા મારા ગજ થકી ઉતરે. એ દેશી.)

જંખડીપના ભરતમાં, એશીયાખંડ મોઝારરે;

દેશ તે હિંદુસ્તાન છે, સાધી મોટા સારરે.

ભવીંધણ સુણુને ભાવશું. એ આંકણી. ૧

તેમાં પ્રાંત મારવાડ છે, નવકોટી કેહેવાયરે;

સારોદેશ એ સર્વથી, જેમાં ઉત્તમ ઉત્પન્ન થાયરે. ભવી. ૨

તે પ્રાંત વીથે એક ગામ છે, ધુરોકોટ છે નામરે;

વરણ અઢાર વાસો વસે, સુખજે રહે તે દામરે. ભવી. ૩

ગામમાં ઘણા ગરાશીયા, વરતી અનોપમ સારરે;

હીમાજી અદ્ભુતછે, સુંદરબાઈ તસ નારરે. ભવીયણ. ૪

ગરાશીયા કુળ જેહને, નરનારીને પ્રીતરે;

સરળ સભાવીક જીવછે, રહેછે રૂડી રીતરે. ભવી. ૫

પુરવ કર્મ ઉદય કરી, સુંદરબાઈને થયો પુત્રરે;

પુન્યવંત જીવ પ્રગટ થયો, વાંચુંછે ઘર સુત્ર. ભવીયણ. ૬

રૂપ કળા ગુણ આગળા, સતુર શીરોમણુ એહરે;

કાંતી જોઈ નામ પાડીયું, હીરાજી શુભ જેહરે. ભવી. ૭

માત તાત મન ભાવશું, લડાવે પુત્રને લાડરે;

આશા રાખી અતીઘણી, જનુની કરે એમ પાડરે. ભવી. ૮

પુત્રને એમ મોટો કરે, વરસ થયાંછે સાતરે;

બાગ્યશાળી ભરપૂર છે, સુણુને તેની વાતરે. ભવી. ૯

(૭)

'ગરાસ જમીનને કારણે, હીમાળને યદ્ય લડાઈરે;
 તકરાર પડી તે ગામમાં, માંહિ માંહિ બાજ્યા બાઈરે. ભવીં ૧૦
 રીસ ધરી ગામ ઉપરે, હીમાળ તત્પર થાયરે;
 નાર પુત્રને સાથે લઈ, ગામ છોડીને જાયરે. ભવીં ૧૧
 ચાલતાં ચાલતાં આવીઆ, યુજરાત પાલડી નાખરે;
 રાજ્ય નગરથી દુકડે, સાત ગાઉ તે ગામરે. ભવીં ૧૨
 વણીક વડા તે ગામમાં, શ્રીમાળી સૌ સારરે;
 ધર્મ પાળે વીતરાગનો, સુત્રના સાંભળનારરે. ભવીં ૧૩
 બોધાબોધ છે ગામમાં, મહુકચંદના તંતરે;
 દયાશ્રીમાળી વાણિઆ, ઉત્તમ જેનું મનરે. ભવીં ૧૪
 તેમને ઘેર જઈ ઉતર્યા, હીમાળ હીરાચંદરે;
 ખાય પીયે ને ખુશી રહે, આણી મન આણુંદરે. ભવીં ૧૫
 એમ દિવસ ઘણા વહી ગયા, માસ છ માસ તે વારરે;
 સુખ શાતાએ રહેતાં યદ્ય, શે બન્ને વીરતારરે. ભવીં ૧૬
 ખીજી દાળ પુરણુ યદ્ય, એ કહ્યો અંબીકારરે;
 સુન્નીલાલ કહે સાંભળો, આગળ સરવે સારરે, ભવીં ૧૭

ફુલા.

એવી રીતે રહે ત્રણે જણા, માત તાતને બાળ;
 ઘણા દિવસ જતાં યદ્ય, ખુશો બેહુનો કાળ. ૧

(૮)

માતા પીતા પરભવ ગયાં, આયુષ પુરણ કીધ;
હીરાજી રહ્યા એકલા, ગામ માંહી પરસીધ. ૨

ઢાળ ત્રીજી.

(સાંભળજો નરનારી સર્વે શહેરનાં જો એ દેશી.)
સાંભળજો નરનારી અતી આણુંદશુંજો
હીરાજી કેરું હવે વરતંતજો;
ઊમરતો થઈ છે વરસજ આઠગીજો,
સુંદીર રૂપને શોભે છે ગુણવંતજો;
સાંભળજો નરનારી અતી આણુંદશુંજો એઆંકણી. ૧
રહેછેરે રણીઆત થઈ રીઘ્યા વિશેજો,
પાલડી વિશે ધરીને પ્રીતજો;
શ્રદ્ધારે શ્રાવક છે સઉકો ગામનાજો,
એકરીશ ગુણને શુદ્ધ છે સમકીતજો સાંભ. ૨
કે હીરાજીને રાખે બહુ હેતે કરીજો,
પ્રેમ કરી પહોચાડે મનના કોડજો;
સંભાળ રાખે છે મળીને સામઠાજો,
ધર્મ કથા સુણાવે બેસી જોડજો સાંભ. ૩
જીનધર્મ સમજાવે સઉ જીવંતી કરી જો,
પુદ્ધિવંતો દેખી સુંદીર બાળજો;
શીખવે છે સામાયક સત્ય મને કરીજો,

(૯)

અર્થવિધી ખતાવે થઈ ઉજમાળજે સાંભ. ૪
ભણાવે ગણાવે સહ ભાવે કરીજે,
ખાંભી નહિ ખચિત કહુંછું વાતજે;
અક્કલ તો અનોપમ જેના અંગમાંજે,
સરસ્વતિ જીભાએ છે સાક્ષાતજે સાંભ. ૫
ભણે પંડિત ને જેવા શાસ્ત્રીજે,
તેવી રીતે ભણે ધર્મીને ખીરજે;
નવકાર ને સામાયક સહ માટે કર્યાજે,
પ્રણામ જેના ધર્મ વિષે છે સ્થિરજે સાંભ. ૬
લઘુરે ઉમરને ખાળે વેશમાંજે,
લેશ નહિ અપલક્ષણ અંગ માઝારજે;
લક્ષણ તો લાયક છે શાયક દીપતાજે,
ખાંભી નહિ કોઈ વાતે કરી લગારજે સાંભ. ૭
વિવેકી નેકારે જોઈ દૃષ્ટ કરીજે,
ગ્રાવક સહ વિચારે મનગી માંછજે;
ઉત્તમરે પુરૂષ છે આ અવગી વિષેજે,
જોઈ કાન્તિ જુગતે કરીને જ્યાંછજે સાંભ. ૮
જગતવિષે જશકારી છે આ ખાળકોજે,
અતુર રીરેમણ ગુણતણો ભંડારજે;
વલ્લભરે વાણીરે એના મુખનીજે,
મુણતાં મીઠી બાગે અમૃત સારજે સાંભળ. ૯

આગળરે જતાંરેતે અજીવાળથેજે,
 દેશેદેશે કાઢશે માટું નામજે;
 મહિમારે વધેરે વડો આ લોકમાંજે,
 કરશે કાંઈક સુક્રીત માટું કામજે સાંભ. ૧૦
 કપાળુ જ્ઞેઈ એવી રીતે ક્રિમત કરીજે,
 પારખું પ્રત્યક્ષ સહ મળીને કીધજે;
 છાયેરે વાદળ પાણુ સુર્ય છુપે નહિજે,
 અંદ્ર છુપે નહિ હોય તારા વિધવિધજે સાંભ. ૧૧
 સુરોરે સંચાત્ર ઢાંકયો રહે નહિજે,
 માગણુ દેખી દાતા છુપે નહિ આપજે;
 નવી ઢાંકી રહે નાશી તેના નેણથીજે,
 મિત્ર ઢાંકયો રહે નહિ થાય મળાપજે સાંભ. ૧૨
 હીરાજી ઢાંકણા ઢાંકયા નવી રહેજે,
 દિન દિન વાધે જુદિ બહુ વિશેષજે;
 પુર્વ પુન્ય ઊદય જીવિત આવી મળીજે,
 જીનધરમનો લાગ્યેછે ઊપદેશ જ્ઞે સાંભ. ૧૩
 ભુખ્યાને મજેરે ભોજન ભાવતુંજે,
 તરશ્યાને મજે ગંગાજળ તીરજે;
 ભુદ્યાને મજેરે મારગ ભુમિએજે,
 બહેતીને જ્ઞેમ મજે પોતાનો વીરજે સાંભ. ૧૪
 એવીરે રીતે શુજેગ આવી મળ્યોજે,

(૧૧)

પુણું બનાવી તીસરી તે ઢાળજે;
પુન્ય પ્રગટ થયારે પુર્વભવ તણાજે,
કર જ્ઞેડીને કહેછે મુગીલાલજે.
સાંભળજે નરનારી અતિ આણુંદશુંજે. ૧૫

કુહા.

એમ રહે પાલડી વિષે, હીરાચંદ તેવાર;
દુઃખ ધરે નહિ દિલ વિષે, વિદ્યા બગેછે સાર. ૧૩
એમ કરતાં શું નીપજ્યું, સુણજે નરને નાર;
કથળબાર્ધ પધારીઆં પાલડી ગામ ભાગાર. ૨
હર્ષ વાંધો ધણે ગામમાં, સર્વે તત્પર થાય;
મહા સતીજી પધારીયાં, દરશન કરવા જાય.

ઢાળ ચોથી.

(શ્રી શ્રીમંદિર સાહેબ મરા. એ દેશી.)

ગુણવંતા ગુરાંજી પધાર્યા, સહને હર્ષ ન માયજી;
નરનારી સહ સ્નેહ ધરીને, દર્શન કરવાને જાયજી.
ગુણવંતા ગુરાંજી પધાર્યા એ આંકણી. ૧
જીવાન વર્ધ ને બાળક નાતા, મળીને લાગે પાયજી;
સુત્ર સુણે સૌ વિવેક કરીને, ગુણ સતિના ગાયજી ગુ. ૨

(૧૨)

હીરાજી પણ જાય તેવારે, સૌનો કરી સંગાયજી;
 ઉલટ ભાવ અનિશે અંગે, જઈને જોડે છે. હાથજી યુ. ૩
 વાંદી બેસે કથળખાઈ પાસે, ગોરૂ રૂપ વદનજી;
 શીજે સાંભળે સત કરીને, નીરમળ જેનું મનજી યુ. ૪
 વનિત જોઈ કથળખાઈ વદેછે, આ કોનો છે બાળજી;
 નાની ઊંમરને નૌતમ દેખી, પુછે છે તતકાળજી યુ. ૫
 વાણી સુણીને આવક વદે છે, સુણી સતિ સત્ય વાતજી;
 પુછ્યાનો પ્રતિહત્તર આપે, મનમાં થઈ રળીયાતજી. યુ. ૬
 મારવાડ દેશ મનોહર મોટો, ધુરોદોટ છે ગામજી;
 હીમાજી તત હીરાજી અનોપમ, સુંદરખાઈ માતાનું નામજી યુ. ૭
 રજપુત કુળ ગરાશીઆ જાતે, રહેતા તેને ઠામજી;
 ટંટો પડે ગામ તજી નીકળીયા, આવ્યા પાલડી ગામજી યુ. ૮
 પાલડી મધે આવી પહોર્યા, માત તાતને તનજી;
 ઉત્તમ જોઈને ઉતારેરે આપ્યો, રહે ધરીને મનજી. યુ. ૯
 એમ રહેતાં પુત્રને મુજીને, પરબવ પહોર્યાં માખાપજી;
 આ પુત્ર તો રહ્યો એકલો, આવકને ઘેર આપજી. યુ. ૧૦
 ધર્મ કરેછે ખીરજી રાખી, એકલડો નિરધારજી,
 માટે સ્વામીજી ધર્મ સંભળાવો, જાણીને ઉપકારજી. યુ. ૧૧
 આવકે મળીને સ્વામીજીને સુંખ્યા, પાલડી ગામ જાત્રારજી;
 સુત્ર સીકાંત મુણિ સૌ ભાવે, પાસે બેસી તેવારજી યુ. ૧૨
 જણે તેનો બેદજી જણે, સમજીને જણે સારજી;

(૧૩)

તીક્ષ્ણ બુદ્ધિ જેના તન અંદર, પ્રાક્રમનો નહિ પારજી યુ. ૧૩
 શેખાકાળ ત્યાં પૂર્ણ કરીને, કશળબાઈ તત્પર થાયજી;
 હીરાજી સંઘાય લઈને, વીસલપુરમાં જાયજી. યુ. ૧૪
 વગેરે એત્ર વિસલપુર ભારી, યુજરાતમાં પ્રખ્યાતજી;
 શ્રાવક સૌ વસે ગામ અંદર, દશાશ્રીમાળી નાતજી. યુ. ૧૫
 ગાદી ગુરૂની ગામ વિસલપુર પૂજ્યની કહેછે પાટજી;
 આસ્તા રાએ ભવીજીવ એની, તેના રજે ઉચાટજી. યુ. ૧૬
 મહિમામાંરે વિશલપુર માદું, જીતમાર્ગનું ધામજી;
 દયા ધર્મ દીપે છે જેમાં, યુજવંતું છે ગામજી યુ. ૧૭
 એવેરે એત્રે કશળબાઈ આઠ્યાં, આઠ્યા શેખાકાળજી;
 મહાસતિ માટા આરજી, વાણી જેની રસાળજી યુ. ૧૮
 સાંભળી વાત શ્રાવક સૌ ઉઠ્યા, દર્શન કરવા કાજજી;
 નમણી શીષ્ય નમસ્કાર કરતા, લાએણી જેની લાજજી. યુ. ૧૯
 હવે હીરાજી બાણુડે વેશે, બેઠાછે તેમની પાસજી;
 બાળક બુદ્ધિવંતા બહુ દેખી, શ્રાવક કરે અરદાસજી. યુ. ૨૦
 વિવેક કરીને વિસલપુર આઠ્યા, ચોથી ઠાળ માઝારજી;
 સુનીલાલ કહે ચિત રાખી, આગળ કહુ વિસ્તારજી યુ. ૨૧.

૬૬૧.

શ્રાવક સૌ સતિને કહે, આ કોનો છે બાળ;
 ક્રીયા ગામથી આવીઓ, તમ સાથે તત્કાળ. ૧

(૧૪)

વાત મુણી વાણી વદે, કથળખાઈ તવાર;
 આવકને સંમળાવતાં, સતિજી સમાચાર. ૨
 સજ્જ થઈ સૌ સાંભળો, હીરાજીની વાત;
 પંચમી ઢાળમાં વણવવું, સત્ય કરી સાક્ષાત. ૩

ઢાળ પાંચમી.

(વારંધું વીકરે પાલવ મત તાણા ઐ દેશી.)
 કથળખાઈ કહેછે રે, મુણલે સૌ ભાવે;
 મારવાડ છે માઠીરે; નવકોટી કહાવે. ૧
 પુરોકોટ ગામ તોરે, શોભા છે સારી;
 હીમાજી ગરાશીઆરે, મુંદરખાઈ નારી ૨
 તેનો પુત્ર આછેરે, હીરાજી નામ;
 જમીનની લડવાડરે, થઈ તેના ગામ. ૩.
 દિણમાં તે છોડીરે, ગામ તજી નીકળ્યા;
 માત તાતને તંતજરે, ત્રણે પંથ પાળ્યા. ૪
 ગામ ગામ ફરતારે, હિમ્મત બહુ લાવ્યા;
 ધણા દિવસ વહી ગયારે, પાલડીમાં આવ્યા. ૫
 મલુકચંદ માઠીરે, તંત બોધાભાઈ;
 તેને ધેર ઉતરીયારે, શાતા બહુ પાઈ. ૬
 ધણા દિવસ વહી ગયારે, પછી તો શું થાવે;
 મુંદરખાઈ હીમાજીરે, મરી ખરબચ જાવે.

(૧૫)

- હીરાજી આતોરે, એકલડો પડીઓ
 મોઘાભાઈને ઘેરરે; ધર્મમંથે ભળીઓ. ૯
- એવામાં અમરે, ગામમાં જઈ ચડીયા;
 મુજને ત્યાં સુંપીરે, સૌ પાએ પડીયા. ૯
- ભણેછે ભાવેરે, બહુ ઉલટ આણી;
 સંજમ લેવાનીરે, મરજી મેં જાણી. ૧૦
- માટે હું લાગીરે; વિસલપુરમાંડી;
 યુણવંતા યરેજીરે, ઝવેરરખ છે જ્યાંહી. ૧૧
- તેમની પાસેતોરે, સંજમ આદરશે;
 પંચમહાવ્રત પાળીરે, ભવસાગર તરશે. ૧૨
- આ વાતજ સુણીનેરે, સૌ મનમાં મહાલ્યા;
 ઉછરંગ અતીથેરે, હીરાજીને લેઈ આલ્યા. ૧૩
- પુજ્ય પંડિત પુરાંરે, ઝવેરરખ છે રવામી;
 તેમના સન્મુખ આવીરે, કહે છે શીખ્ય નામી. ૧૪
- ઓ રવામી સુણુજેરે, અમારી વાતલડી;
 આ બાળક દેખીરે, શીતલ થઈ છાતલડી. ૧૫
- નાની ઉમરનેરે, અકલ છે ઝાજી;
 વળી શાંત સ્વભાવજરે, બુદ્ધિ બહુ તાજી. ૧૬
- પ્રણામ તો પુરાંરે, ધર્મમાં વરતે છે;
 શાણપણું સૌ એનુંરે, અમારી સર્તે છે. ૧૭
- ચીતી તો રૂડીરે, નથી કાંઈ ખામી;

(૧૬)

માટે મહેર કરીનેરે, સંજમ ઘોં સ્વામિ.	૧૮
એવી રીતેતોરે, આવક સૌ બાલે;	
ગુરે ગુણવંતારે, ખરું મંનકું બાલે.	૧૯
તપસી તપવાળારે, ઝવેરરખ છે સ્વામિ;	
ફરક કરે કર્ણીરે, નરભવ તે પામિ.	૨૦
ઝાઝ જેમ સફરીરે; સમુદ્રમાં થામેછે;	
તેવા આ મુનીવરરે, સીરોમણી શામે છે.	૨૧
સાગર સમતાનારે, સંજમ વ્રતધારી;	
ગુણછે સત્તાવીશરે સાધુના બારી.	૨૨
મોહ માયા તજીઆરે ધ્યાન શુદ્ધ ધરતા;	
લોભ લાલચ મુકીરે, કામ સુકીત કરતાં.	૨૩
ઊમરછે ધરડીરે, મુનીવરછે મોટા;	
ધીરજમાં ધીરારે, નથી તેના જોડા.	૨૪
દયાના દીવારે, છકાયના છે તાગી;	
વાણીછે નીરમળરે, ઘણી મીઠી લાગી.	૨૫
જાતના કરે જીવનીરે, મગનમાં માલેછે;	
ધૈર્યાસુમતીએરે, મુનિવર ચાલેછે.	૨૬
ઘણા ગુણ ભરીયારે, પાર નથી તેમાં;	
મુજ મતીછે થોડીરે, નથી આમી એમાં.	૨૭
તેમને ત્યાં સુખ્યારે, હીરાજી નામ;	
આવક સૌ મળીનેરે, ઉભાછે સામ.	૨૮

(૧૭)

સોંપીને સૌકારે, ધરભણી જાવે;	
સ્વામી સમિપેરે, હીરાજીને થું થાવે.	૨૯
થોડા દીવસ ભણીયારે યુરે પાસે રહીને;	
વિદ્વાન થયાછેરે, ધણી વિદ્યા લેખને.	૩૦
વૈરાગ વાંચોછેરે, ઉલટ બહુ આણે;	
સ્વામિના સન્મુખરે, બોલ્યા તે ટાણે.	૩૧
મહારાજ મુગીયરે, સંકટ સૌ કાપે;	
કરેણા તમે કરીનેરે, મુને સંજ્ઞા આપે.	૩૨
કર જોડીને કહુંછુંરે, દીલ નથી ધરતી;	
ઝટપટ તમે કરોરે, વાર નથી કરતી.	૩૩
વચન એમ વદતારે, આતમ વશ રાખી;	
માયાને મમતારે, સૌ મારી નાંખી.	૩૪
સંજ્ઞામગી વાતજરે, શી રીતે થાવે;	
નરનારી આનંદેરે, મુણજી સૌ ભાવે.	૩૫
દાળ પંચમી પુરણરે, સંજ્ઞા પ્રણામ થયા;	
મુગીલાલ વદેછેરે, દીઠા ભાવ ડાહ્યા.	૩૬

કુહા.

એવી રીતે ત્યાં બોલીયા, હીરાચંદ કરજોડ;
ઝવેરખની આગળે, આજસ અળગી છોડ.

(૧૮)

ગીરવા ગુણ ગાંભીરછે, ઝવેરરખ અણગાર;
 શ્રાવક સૌ કર્યા એકઠા, ખાલ્યા તેણીવાર. ૨
 જોશી તેડાવો જીવંતશું, મહુર્ત આપે જોય;
 હીરાજી સંજમ આદરે, શુભ દહારો ને હોય. ૩
 વાત સુણી સૌ ઉડીયા, આણી મન ઉઘાસ;
 હર્ષ વાંધો છે અતિ ઘણો, ગયા જોશીની પાસ. ૪
 અનોપમ મહુર્ત આપીયું, શાસ્ત્ર સઘળાં જોઈ;
 શ્રાવક સૌ ખુશી થયા, આનંદ મનમાં હોઈ. ૫
 દક્ષણા દીધી જોશીને, હર્ષ ધરી અપાર;
 સંજમની સોઈ કરે, તેનો કહું વીસ્તાર. ૬
 વાત વચીછે ગામમાં, ધેરધેર લીલાલેહર;
 નરનારી તમે સાંભજો, શી થઈ હવે પેર. ૭

ઢાળ છઠી.

(સાકર કેરા કરા પડ્યા સાહેલીરે. એ દેશી)

શ્રાવક સૌ ઊછરંગથી, બલીહારીરે;
 હરખા ધરે અપાર, શોભા શી વરણવું બલીહારીરે. એ આંકણી.
 શોગ સંતાપ સૌ ટળ્યા, બલીં વરતો જ્યજ્યકાર. શોભાં
 હાટશેરી હલખલ કરે, બલીં સોડો મળી તે દામ; શોભાં
 સોપી શ્રેષ્ઠ છે શેઠીઆ, બલીં દેજીયું તેનાં નામ. શોભાં ૨
 દીપક સમઠે દીપતા, બલીં દામોદર છે શેઠ; શોભાં

પ્રેમચંદના પુત્ર છે, બહીં પંકાણા છે ઠેઠ. શોભાં ૩
 ધજત આખા દેશમાં, બહીં વાપી બહુ વીપેશ; શોભાં
 બાહાદુર છે બહુ ગામમાં, બહીં હીમતવાન હમેશ. શોભાં ૪
 ગાપાળદાસ ગાજી રહ્યા, બહીં હલટ અંગ ન માય; શોભાં
 સામગ્રી સજ થઈ કરે, બહીં તત્પર પોતે થાય. શોભાં ૫
 લખમીચંદ માણિકચંદ, બહીં મગનલાલ છે તન; શોભાં
 લક્ષ્મી ધેર વાસો વસે બહીં ઉજળ જેનું મન. શોભાં ૬
 ત્રીકમનાઈ તેવડ કરે, બહીં ઝોછવ ઉપર આપ; શોભાં
 વરજલાલ તો વીર છે, બહીં લાલચંદ તેમના બાપ. શોભાં ૭
 ડાહ્યાં માણિકચંદ છે, બહીં ડાહાપણનો નહિ પાર; શોભાં
 સાવધાન સૌને કરે, બહીં પુત્ર પુત્રી પરીવાર. શોભાં ૮
 ડંકળ ચંદ સુરચંદ છે, બહીં ગામ વીપે ગુણવાન; શોભાં
 દલીચંદ કુખેર વળી, બહીં ઘેહુલા ભગતી જાણ. શોભાં ૯
 ટેકર સૌ ટાળે માળ્યા, બહીં વૃક્ષ જીવાનને બાળ; શોભાં
 સજ થાય સૌ સામઠા, બહીં ચાલે ચમકતી ચાલ. શોભાં ૧૦
 કુંવરજી પ્રેમચંદ છે, બહીં કરતા મન વિચાર; શોભાં
 ઝોછવ ઉપર આપણે, બહીં થાઓ સૌ તથ્યાર. શોભાં ૧૧
 મકન કીશોરદાસ છે, બહીં ગામ માંહી પ્રખ્યાત; શોભાં
 માનચંદ ભગતી વળી, બહીં વૈદ્યામાં વીખ્યાત. શોભાં ૧૨
 વ્યાસવારો વિવેકથી, બહીં મનમાં બહુ મક્કલાય; શોભાં
 રૂંથ ધણી હઈયા વિશે, બહીં ગુણ ગુણના ગાય. શોભાં ૧૩

(૨૦)

તારાચંદ્ર ઝવેરછે, બલીં જોડા જાતીચંદ; શોભાં
 દામોદર વળી દીપતા, બલીં અમિચંદના નંદ. શોભાં ૧૪
 આદર્શ આવક ધણા, બલીં કેટલાં કહું હું નામ; શોભાં
 વીરતાર વમી જાય છે, બલીં લાંબુ વાધે કામ. શોભાં ૧૫
 સધળું ગામું સંપે મળ્યું, બલીં વીસલપુર તે વાર; શોભાં
 શ્રીમાળી સૌ વાણિઆ, બલીં વળી મેળા મળ્યા ભાવસાર. શોભાં ૧૬
 શલુગાર ધરે સૌ શોભતા, બલીં નહિતમ નરને નાર શોભાં
 વસ્ત્ર વિચીધ પ્રકારનાં, બલીં કહેતાં ન આવે પાર. શોભાં ૧૭
 સુંદરી સૌ જોળે મળી, બલીં મલપતી મંગળ ગાય; શોભાં
 લીધવીધ વધાર્ધ ગામમાં, બલીં ઘેર ઘેર આનંદ થાય. શોભાં ૧૮
 આ અવસર આવે નહિ, બલીં ધનધન દહારો આજ; શોભાં
 ગુરૂજીની ગાત્રી દીપશે, બલીં સરસે સૌનાં કાજ. શોભાં ૧૯
 અમિ અતિ રંગ રાચીયો, બલીં વાધ્યો ઘણો ઉમંગ; શોભાં
 કયાસ નહિ કરી વાતમાં, બલીં સધળો મળ્યો સંઘ શોભાં ૨૦
 સૌ મળી તત્પર થાય છે, બલીં વરતે મંગળ માળ; શોભાં
 કરજોડી ચુનીલાલ કહે, બલીં છઠી ઢાલ રસાળ. શોભાં ૨૧

કુહા.

ગામ સૌ ગુણ ગાય છે, મળીને સધળાં જન;
 દક્ષા દાહારો આવીઆ, સુણી ધરીને મન.

(૨૧)

કેઈ સાલ સંવત છે, મહીનો તાથી ને વાર
શી રીતે સંજમ લીધા, તેનો કહું વીસ્તાર. ૨

ઝાઝી અઝલ માહરી, ઝાઝું વીપરીત થાય.
ઝરી હંતની સામે કહું, પ્રાશ્નિત દુર પળાય. ૩

વરણુવ કરે સંજમ તણું, હીરાચંદ્રનું નેહ;
સાતમી ઢાળે સાંભળો, નરનારી ધરીને રનેહ. ૪

ઢાળ સાતમી.

(પંચાંગ વાત કહે ધુરંછેહધારે. એ દેશી.)

સંવતરે સંવત ઝાગણીસે વળીરે, ઝગીઝાર દેરી સાલરે;
કાગણુરે કાગણુ કુદો કુલડેરે, સપ્તમી શુક્રવારે.

સંજમરે સંજમ સુર થઈ આદરેરે, એ આંકણી. ૧

રૂપેરે રૂપે સુંદીર કુટડારે, છાટી ઊંમર બાળરે;

કાંતીરે કાંતી અનોપમ આપતીરે, મુખડું લાલ ગુલાલરે. સં. ૨

ઊંમરરે ઊંમર વરસજ તરનીરે, ભ્રમર ભ્રુકુટી બેશરે;

નીરખીરે નીરખી રનેહ વાધે ધણીરે, વહાલો લાગે વેશરે. સં. ૩

શેઠજરે શેઠજ શ્રીમાળી તણારે; દાઝાદર તવારરે;

તેમનેરે ઘેરથી સંજમ આદરેરે; સજીને સૌ શણગારરે સં. ૪

લીલારે લીલા તેની શી કહુંરે, જીવે મળીને લોકરે;

દુખજરે દુખજ સૌ દુરે ટળ્યારે, સમીઆ સોના શોકરે સં. ૫

લોકજરે લોક થયુ સૌ એકકુરે, વીસમપર આઝારરે;

(૨૨)

ઊભારે ઊભા મળીને ઓઠઘેરે, હરખ ધરી અપારરે. સં. ૮
 ગાતીરે ગાતી મળીને ગોરડીરે, વીસલપુરની નારરે;
 ગુરનારે ગુરના ગુણુજ ગાવતીરે, સુંદીર રાગ રસાળરે. સં. ૭
 ચાલીરે ચાલીને સૌ આવીયારે, અપાસરાની માંહરે;
 ગુરજીરે ગુરજી રહી ત્યાં ગાજતાંરે, સૌરે આઠ્યાંત્યાંહરે. સં. ૮
 લળીનેરે લળીને પાથે લાગતાંરે, જોડીને બેકુ હાથરે;
 વચમાંરે વચમાં હીરાચંદ્રરે, ઊભા સધળો સાથરે. સં. ૯
 ધર્ય રે ધર્યાવહી ત્યાં ઊચરીરે, પદીઓ તેહનો પાદરે;
 ગુરનારે સંતમુખે ઊભા રહ્યારે, શો કહુ તેનો કાદરે સં. ૧૦
 વીનીઓરે વીનીઓ માહાવત આર્યાંરે, ઝવેરરખની પાસરે;
 જયજયરે જયજયકાર જગમાં થયોરે, પુરણ કીંબી આસરે સં. ૧૧
 શ્રાવકરે શ્રાવક સૌ વ્રત આદરેરે, જેવા જેથી યાયરે;
 બાધારે બાધા બહુ જાણે કરીરે, જાણી પુન્ય પસાયરે. સં. ૧૨
 આદરીરે આદરી સૌ ત્યાં ચાલીયારે, પોતપોતાને ઘેરરે;
 ઉત્તમરે ઉત્તમ સંજમ આદ્યોરે, વરતી લીલાલેહરરે. સં. ૧૩
 અબીકારરે અબીકાર ત્યાં મુખી કહ્યોરે, સાતે રાજ બ્રાહ્મણરે
 જાણ્યુંરે જાણ્યું તે જુગતે કહ્યુંરે મુનીલાલ તેવારરે. સં. ૧૪

૬૬૧.

સ્ત્રી રીતે સંજમ લીધો, સમતાસાગર નીર;
 તુ પાળે મુગ્ધીવરતણાં, મુકુંદીરને ખીર.

(૨૩)

પંચે આચાર પાળતા, રહેતા ગુરૂની પાસ;
વન્નીત યદ્ધ વીનય કરે, કરણીમાં નહિ કમ્પાશ. ૨
શી રીતે સંજ્ઞા પાળીઓ, વીચરી દેશ પરદેશ;
મહીમા કહું મુનીવરતણી, ખુલ નહિ લવલેશ. ૩

ઢાળ આઠમી.

(દેશી ઓઆહરણની.)

એમ રહેછે હીરાજી માહારાજ, લાખેણી છે જેની લાજ;
ગુણ ઋવેરખતા ગાવે, પછી કારણ તે શું થાવે. ૧
ગામ નગરે વીચરે સંહી, ગુરૂનેરે, ચેલા તે તહી;
ભવ્ય જીવને કરતા ખોધ, નથી આણે મનમાં ક્રોધ. ૨
ગુરૂ ઘરડાને આછે ખાળ, વીહાર કરે તતકાળ;
નથી કાંઈ તે ખાંપણ ખોડ, પેઠેની જુગતે રાણી છે જોડ. ૩
વિચરતાં આઠ્યારે ગામ, જેનું વીરમગામ છે નામ;
રહેવા ચોમાસુ માસ ચાર, કરવા આવકને ઉપકાર. ૪
વસ્તા વીરમગામ જાઝાર, કરતા પોતાનો ઉધાર;
હારે જેને લેહ મુગતની લાગી, કામ ક્રોધ કસાય તે ત્યાગી. ૫
એમ વહી ગયા માસ અઠાર, સંજ્ઞા લીધે યયા નીરધાર;
ગુરૂ ઋવેરખ. ગુણવાન, પછી ગયું શરીરનું માન. ૬
આવજી. તે પુરણ કીધું, સંજ્ઞા કરી સુરપદ લીધું.

- પરમવમાં પોહોઆ ગુરે દેવ, પાછી શુંરે બન્યું તતએવ. ૭
- હીરાજીરે મુની તેવાર, રક્ષા એકલડા અણુગાર;
નાની ઊમર રક્ષાએ એક, દીનદીન વાધે બુદ્ધિ વીષેક. ૮
- મનોહર જેના છે મતી, જ્યકારી જીવતમાં જતી;
ભણે વિદ્યા થવા વિદ્વાન, ખીજીં અવર નહિ કાંઈ ધ્યાન. ૯
- એવે વીરમગામ માત્રાર, મહાસતી શીરોમણી સાર;
વખતખાઈ છે જેનું નામ, એમના શારે કહું ગુણગ્રામ. ૧૦
- આરજીજી માટાંછે એહ, ધણો આણે ધર્મ રનેહ;
તેમની પાસે હીરાજી બણતા, કર્મરૂપી શત્રુને હણતા ૧૧
- ધાડું બણ્યા તે તેમની પાસ, વાંચી સુત્રને કરે તપાસ;
જ્ઞાન ધ્યાનમાં જેનીછે વતિ, અવર ઉપર નજર નથી ઠરતી. ૧૨
- વધારે વિદ્યાનો કરતા, ગામ નયરે ચાલેછે ફરતા;
વિચરંતા આવ્યા વઢવાણ, જીહાં પુંજરખ ગુણખાણ. ૧૩
- પુજ્ય પુંજજી પંડિત પરા, એક વાતે નથીરે અધુરા;
સુત્ર સિદ્ધાંતના પારગામી, કંઈ કળામાં નથી કાંઈ ખામી. ૧૪
- અધુરા શબ્દે મુનીવર બોલે, શેશનાગ સુણીનેરે ડોલે;
માટા મહાનંત મુકે છે માન, એવા પુંજજી ગુણવાન. ૧૫
- દરીઆપરી ગરુડમાં અલખેલા, સ્વામી શંકરરખના ચેલા;
ધર્મની શીંઘાડામાં જેનું નામ, દેશ દેશને સઘળા ગામ. ૧૬
- તેમની પાસે હીરાચંદજી આવ્યા, પુજ્ય સાહેબને મન ભાવ્યા,
રાખ્યા ઉલટ અલિશે આણી, વીનયવંત વિવેકી બણી. ૧૭

(૨૫)

રહ્યા પંડિત કેરી પાસ, ઢાળ આઠમી કરી પ્રકાશ;
ચુગીલાલ લાગે છે પાય, સ્વામી કરજો મારી સાથ.

૧૮

કુહા.

પુણ્ય પુનરખ આગજે, વઢવાણ શહેર માત્રાર;
હીરાજી ભણતા હુવા, ક્ષણે ન લાગી વાર. ૧
વિદ્યા ભણે વિવેકથી, સમજે સુણી સિદ્ધાંત;
ગાંડા અર્થ જાણે અતિ, બેસીને એકાંત. ૨
જાણપણું જ્યુગતે કર્યું, નહિ ખાંપણ કે ખોડ;
શ્રોતાજન સૌ સાંભળો, આજસ અજગો છોડ. ૩
ભણ્યા ને ભાવે કરી, સિદ્ધાંત આગમસાર;
ખટ્વંય જીજ્ઞ થોકડા. પ્રાક્રમનો નહિ પાર. ૪
અંથ ચરિત્ર વાંચીયા, વાંચ્યા મોટા રાસ;
જાણપણું ને એમનું, પ્રગટ કરે પ્રકાશ. ૫

ઢાળ નવમી.

(છેલ છળીલારે સુણજો. એ દેશી.)
સુણજો સુણજોરે વાલા, હીરાચંદ્રજી નિવડયાળા;
ભણીયા ગણીયારે ભાવે, કવિજન કીર્તિ કરીને ગાવે
સુણજો સુણજોરે વાલા. એ આંકણી. ૧

(૨૬)

નવ તત્વનેરે જાણે, ક્રીયાને પદ્ધી તે યાણે;
દંડક દીલમાંરે ધરીયા, છકાય બોલ જીભ્યાએ કરીયા સુ. ૨
ગુણકાણાનેરે આરા, પ્રકૃતિ આઠ તણા ભણનારા;
વકંતી વારેરે ક્રીષી, માન તજ મઢે કરી લીધી સુ. ૩
શીખ્યા ધર્મનેરે સુરા, અલ્પા બોધ અઘણું પુરા;
વળી વિધેકેરે જાણે, ધર્મમાગમ પુરી પીછાણે. સુ. ૪
જંત્રમંત્રનીરે જીવતી, ખીજા બોલ ધણી કરી યુક્તી;
વિધવિધ વાંચીરે ધારયા, નાના મેઠા નયણે ન્યારા સુ. ૫
અંગ અગીયારેરે વાંચ્યાં, પુરવ પુન્ય ધણેરાં સાંચ્યાં;
સૌ આવીનેરે મળીયા, ભેગાં દુધસાકર જેમ બળીયાં સુ. ૬
ઉપાંગ અતિથેરે ભારી, પુજ્ય પંડિતની આગળ ધારી;
સમજણ લીધીરે સારી, જોડા અર્થ અતિ વિચારી સુ. ૭
મુળછે સુત્રે આર, તેહ તણે સુણ્યો અધીકાર;
છેદને વાંચ્યારે ક્ષિણમાં, ભુલ નહિ કોઈ વાતે તીણમાં સુ. ૮
આવશ્યકે અતિથેરે નાનું, ચોરાશીમાં નથી કાંઈ છાનું;
પ્રથમ પોતેરે ભણીયા, ગુણીયલ ગુરે પાસે તે ગણીયા સુ. ૯
સુત્ર વાંચ્યારે સધળાં, પાપથી ભરતા પાછાં પગલાં;
દેતા ડરીનેરે ડગલા, જેથી કર્મના જાવે ઢગલા સુ. ૧૦
વાંચણી ચોખીરે ચાલે, જેવી ગાડી અગનની હાલે;
શુદ્ધ ૪ ભાગરે બોલે, સુગુનાં સૌનાં મનડાં ખાસે સુ. ૧૧
ખીજા સુત્રનેરે ગ્રંથો, અન્ય મતીના અતિથે પંથો;

(૨૭)

સર્વે વળીયારે જોઈ, આમી તે વાતે નવી કોઈ સુ. ૧૨
 બાણપણું જીતેરે કરીયું, ખીરા થઈ રૂઢીયામાં ધરિયું,
 સ્થીર થઈ મનકુંડે ઠરીયું, કારજ સર્વે પોતાનું સરીયું સુ. ૧૩
 પુજ્ય પુંજરખરે આગે, બાણતર બણીયા રૂડા રાગે;
 મંત્રિત બનીયારે પુરા, સીંહની પેરે થયાછે સુરા સુ. ૧૪
 નવમી દાળરે નીરખી, પ્રગટ કર્યું મં પોતે પરખી;
 હાઈકું રહેછેરે હરખી, કહે સુનીલાલ બનાવી સરખી.
 સુણજે સુણજેરે વાલા ૧૫

કુહા

એમ બણી હુંશીઆર થયા, પુજ્ય પુંજજી પાસ;
 ગામ નગરે વીચરતાં, વીદ્યાનો થયા અભ્યાસ. ૧
 પાંચ વરસ પુરાં થયાં, રહેતા એમની જોડ;
 પુજ્ય પુંજજી દેવ થયા, કાયા નગરી છોડ. ૨
 મહુકચંદ મુનીરાજ છે, ગુણતણા ભંડાર;
 તેમના ભિગા જઈ ભાળ્યા હીરાજી અણગાર. ૩
 ફરતાં દેશ વીદ્યમાં, કરતા ધણી ઉપગાર;
 ભવ્ય જીવને જીજવે, પાળે શુદ્ધ આચાર. ૪
 મહુકચંદજી ભિગાંચકોં, વહી ગયો કેઠણા કાળ;
 ચિત્ત રાખીને સાંભળે, કહેછે સુનીલાલ. ૫

(૨૮)

દાગ દસમી.

(રતનસી ગુણુ મીઠડારે. એ દેશી)

- સૌથી શૌભા સારી માહારાજનીરે, ઉત્તમ હીરાચંદ;
 દરીઆપરી ગચ્છ દીપાવતારે, ગામ નગર નીચકંદ.
 સૌથી શૌભા સારી માહારાજનીરે. એ આંકણી. ૧
 દે ઉપદેશ વૈરાગ્યધારે, ભત્રીને પ્રતિભાધ;
 દેશના દે મુનીવર દીપતારે; પ્રિત કરે પરમાદ. સૌ. ૨
 વરસ આડ વીતી ગયાંરે, આવી આગણીની સાલ;
 શીર્ય કરે શુભ મુલક્ષણુરે; ત્રિભાવન તત્કાળ. સૌ.
 દ્ય.ત્રીમાળી છે દીપતારે, માદી સાથ મોઝાર;
 સંધજી માલજી દેરા દીકરાંરે, ગુણુનાણા ભંડાર. સૌ. ૧
 વીરમગામના વાસીઆરે, નાની ઊંમર બાળેવેશ;
 પ્રથમ પહેલા તેમને યુઝવ્યારે, કરી જીનઉપદેશ. સૌ. ૨
 ખીજ રંગનાથજીને યુઝવ્યારે, તરભાવનની જોડ;
 ભાવસાર ગ્રાવક દેરા દીકરાંરે, નહિ આંપણ કે જોડ. સૌ.
 બને વૈરાગ ત્યાં પામીઆરે, પછી આંબ્યા ગામ ધ્વોલ,
 રૂઢનાથજીએ વરસ તેરનારે; તરભાવન વરસ સોળ. સૌ. ૩
 કલોલ ગામમાં સંજમ આદરેરે, બેહુ મળીને જોડ;
 કલેકુ દેરંબું ગામમાંરે, સૈ.ના પોર્યા કોડ. સૌ. ૮
 મલુકચંદજી પાસે રૂઢનાથજીરે, સંસાર દીધા છોડ;
 હીરાચંદજી આગે આદરેરે, તરભાવન કર જોડ. સૌ. ૯

(૨૯)

પંચ માહાવ્રત આદર્યારે; લીધા સંજમ ભાર;
 વર્ગીત શીઘ્ય હીરાજીતણારે, તરભોવન અણુગાર. સૌં ૧૦
 હીરાચંદ્રજી તરભોવનજીરે, ગુરૂ ચેલાની જોડ;
 વૈરાગ ધ્યાનમાં ધાવતારે, માહ મમતાને છોડ. સૌં ૧૧
 એમ વરસ ચાર વહી ગયારે, ગયા ભાદરણ ગામ મોઝૂર;
 પટેલ મીઠાજીને જુઝવ્યારે, કરીઆ બહુ ઉપકાર. સૌં ૧૨
 જુઝવી પ્રાંતીજમાં આવીઆરે, આવીઆ શેઆકાળ;
 મીઠાજીને સંજમ આપવારે, આગણીસે તેવીની સાલ. સૌં ૧૩
 આડંબર અતીથે કર્યારે, સૌં ત્રાવકે તેવાર;
 વરઘોડો તો વેગે ચડ્યોરે, કરીઆ ગામમાં સાર. સૌં ૧૪
 માહાવ્રત મીઠાજીએ આદર્યારે, પરહરીઆ બેહુ નાર;
 ભક્તી કરે મન ભાવતીરે; પામવા ભવનો પાર. સૌં ૧૫
 વરસ ત્રણ વીતી ગયારે, આવી છવીસની સાલ;
 પટેલ લલુને રામજીરે, વસે ભાદરણમાં તે કાળ. સૌં ૧૬
 જુઝવી બેહુને સંજમ આપીઆરે, આવી અમદાવાદ;
 ઉપકાર કીધો અતી ધણેરે, સુણી સૌંની દાદ. સૌં ૧૭
 ધણા જીવને દેહિ દેશનારે, ગામ નગરપુર શેહેર;
 સંસાર સમુદ્રથી તારતારે, વરતે લીલાલેહેર. સૌં ૧૮
 શીઘ્ય કીધા ધણા શેભતારે, સંક્ષેપે કહું સાર;
 અગીઆર ચેલા ચેલી ત્રીસછેરે, ગુણવંત ગુણ ભંડાર. સૌં ૧૯
 તે સીવાય બીજા પ્રતિજ્ઞાકીઆરે, સુકી દીધા સંસાર;

(૩૦)

મહા વ્રત ખીજ મુનીપાસે આદર્યારે પણ હીરાજી ઉપકાર સૌં ૨૦
 ત્રાણી વલ્લભ એમના મુખનીરે, દે દેશના તો દયાળ;
 વરસ ધણાં પછી વહી ગયાંરે, આવી તેતરીસ કેરી સાલ સૌં ૨૧
 ફીહર કરતાં કરતાં આવીઆરે, અમદાવાદ માઝાર;
 ઊતર્યા છોકોટીને અપાસરેરે, આત્મા લેઈ તેવાર. સૌં ૨૨
 રાયપુર સારંગપુર વચમાંરે પંચમુખી હનુમાન,
 તેના સનમુખ ધામછે શોભતુંરે, ઉતરીઆ ગુણવાન સૌં ૨૩
 રહે દીવસ બે ત્રણ વીતીયારે, પછી આઠ્યું મુની સીર આળ;
 કારણ કારમું નીપજ્યુંરે, ખોટા બનીશ ખ્યાલ. સૌં ૨૪
 ધસમું વીઘન આવી પાછુરે, પુરવ કમ રિષે;
 ગ્રગટ પાપ થયાં પરભવ તણારે, વાત બનીછે છેક. સૌં ૨૫
 ધસમી વાત થઈ માહારાજનીરે, ચાલી આવી મુનીની પાસ;
 સુણતાં શોક થયો મુનીરાજનેરે, જીવ થઈ ઉઘાસ. સૌં ૨૬
 ઘાંક કાઢે મુનીવર કમનોરે, ચિંતવે ચિત્ત દયાળ;
 દાળ દસમી પુરાણ થઈરે; કહેછે મુનીલાલ. સૌં ૨૭

કુહા.

બનમાં મુનીવર ચિતવે, કાઢે કમનો દોષ;
 આતમ નિંદા મુનીકરે, રૂઢિએ છોડી રૂઢ. ૩

માંતવણા મિત્તમાં કરે, ધરી પ્રમુનું ધ્યાન;
વાંક ન દેખે શોધનો મુકી મનનું માન. ૨

ઢાળ અગીઆરમી.

(કાયા તે વાડી કારમી. એ દેશી.)

હીરામંદજી હધયા વીધે, વિચારેછે આપરે; •
કર્મ ક્રીધાં પરભવ વીધે, બહોળાં બાંધ્યાં છે પાપરે;
ઉદય થયા આજ માલરે. એ આંકણી. ૧
જીવની હિંશા ક્રીધી હથે, દયા દીલમાં ન લાવીરે;
અધક્રીત કર્મ મેં આદર્યાં, ઝોટી ભાવના ભાવીરે. જી. ૨
મૃત્યાવાદ મુમે ભાંચો, સત્ય પુરી ન સાખરે;
જીવગતી કરી જીહાઈની, આજ પરને નાંખરે. જી. ૩
અદત્તા દાન લીધાં હથે, હરદો પારકો માલરે;
અદર્ય ગરીબ જ્ઞેયા વિના, પાડી પેટમાં ફાળરે. જી. ૪
સોયળ વ્રત ના સાચવ્યાં, સેવી પારકી નારરે;
રમણી રંગ રાચી કરી, સેવ્યાં પાપ અઢારરે. જી. ૫
ધાપ મારી ધન મેળવ્યું, પુંદરાણી ન જ્ઞેયુંરે;
ઝાટાં મંદીર ને માળીયાં, જ્ઞેષ્ઠ મનડું માલુંરે જી. ૬
ક્રોધ કરીને કારમો; ક્રીધું જીવરું જીવરું;
પ્રાણ કાલ્યા પંચેંદ્રી તણા, હાથ અહીં આયુધરે; જી. ૭
માન કરી મનડા વીધે, અતિ આણ્યો અહંકારરે;
ગર્વ કરી ધર ધાલીયાં, લોકોનાં હળરરે. જી. ૮

(૩૨)

જાળવી માયા અગિ ધણી, છળ દોડીક કીધારે;
 અંતર કપટ મન કેળવી, વડા વિશ્વાસ દીધારે. ૭૦૬
 લોભ રાખ્યો પેટ પોષણે, વિધવિધ કીધો વેપારરે,
 ઝાડ પાડને તોડીયા, નહિ લેખુ લગારરે. ૭૦૧૦
 રાગ વિષે બહુ રીઝીએ, ગાણું ગુણકાનું નેધરે;
 નાજીક નામ પડાવીએ, મન રહ્યું છે ખાહીરે. ૭૦૧૧
 દ્વેષ ધર્યો મુનિ ઉપરે, સુણી નહિ મુખ વાણીરે;
 નીંદા કીધી નરી સેવીયા, અભીમાન તે આણીરે. ૭૦૧૨
 કંકાસ કલેસ કર્યા હથે, વીણ વાંકે જઈ વહીએરે;
 ઝગડાજનમ્યા જાંપો નહિ, પાપ પાસમાં પડીએરે. ૭૦૧૩
 આડી કરી ઝોટ જઈ, મર્મ પારકા આલ્યારે;
 છાનાં છીંદ્ર પ્રકાસીયાં, ઘાંટા કાઢીને બોલ્યારે. ૭૦૧૪
 અવરણવાદ તે બચરયો, રાગા અધર્મ ત્યાંહીરે;
 જાણી માયા કેળવી પડે મીથ્યાતમાંહીરે. ૭૦૧૫
 વ્રત લેઈને ભાગીયાં, સેવ્યાં પાંચ પ્રમાદરે;
 પાપ કર્મ એમ બાંધીયાં, આદ દેહ આનાદરે. ૭૦૧૬
 પ્રગટ થયાં મુજ ઉપરે, તેથી આંચું છે આજરે;
 મુનીલાલ કહે મુનિ ચીંતવે, અગીયારમી ઢાળરે. ૭૦૧૭

(૨૩)

કુહા.

કાઠી વાંકજ કર્મનો, મુનિ કરે વિચાર;
કર્મ ખપાવા કારણે, કરે પરદેશે વિહાર. ૧
એમ જાણી મુનિ હઠીયા, પ્રાણ સવાર;
પડીકમળું પડી લેહણ કરી, મુનિ થયા તદ્ધર. ૨
શીખ્ય સંન્યાસને કહીને, આત્મા તેણી વાર;
જાણ પડી ગયા પછી, રાજનગર ખાતાર. ૩
મુનિ ગયા પ્રદેશમાં, શોકાતુર નરનાર;
હાય બીનોદ રૂત કરે, તેનો કહું વિસ્તાર. ૪

દાળ બારમી.

રાગ મરશીઆ.

આય હાયરે પાણોને ધુમકા મચાયા એ દેશી.
આયરે ગુરજ ગયા ગુણધારી, સૌ રૂવે મળી નરનારીરે;
આય આયરે ગુરજ ગયા ગુણધારી એ આંકણી.
ગયા મુનિ પરદેશે આલી, કલ્યાંત થયા તત્કાળી;
ત્રાસ્યત્રાસ્યની પડીછે તાળીરે. આય. ૧
વાતસુણી ભેગા થયા લોક, નાના માટાને ઘરડાની થોક;
સૌ શ્રાવકને પડીએછે શોકરે. આય. ૨
રૂવે રૂવે ચેલાને ચેલી, ગુણવંત ગયા કેમ મેલી;

(૩૫)

રૂવે ત્રાવક ત્રાવીકાની ટોળી, ખીજા બ્રાહ્મણ કણખીને કોળી;
ધ્રુથકા મુકે તે આંસુ ઢોળીરે. આય. ૧૪

ગોપાળદાસ સુણી ગાંડા થયા, ગુરે અંતરમાં વશી રહ્યા;
સુણી ચિત્ત તે ફરીને ગયારે. આય. ૧૫

વિસલપુરની વસતી છે જાણ, સાના કાળજાં રહ્યાં છે દાઝી;
રોથ રૂદેને નહિ કોઈ રાજીરે. આય. ૧૬

પ્રગટ પાલડી ગામ મીરોલી, સૌ રૂવેછે રૂદીયા ખાલી;
કહું કેટલું મુખે ખોલીરે. આય. ૧૭

આ ઉદાશી નથી સમાતી, દારણુ વેદના નથી દબાતી;
મુનીલાલ કહે નથી ખમાતીરે.

આય આયરે ગુરૂજ ગયા ગુણધારી. ૧૮

કુહા.

શોકાવુર ખેમ સૌ થયા, મુની ગયા તિવાર;
હીરાચંદજી ચાલીયા, તેનો કહું અધિકાર. ૧

ગામ નગરે વીચરતાં કરતા ઉચ્ચીહાર;
પહાડ પર્વત અટવી વિષે પરીસહ સહે અંપાર. ૨

સંકટ સહીને સંચરે, મુનીવર મહાકુંઝાર;
આમાસુ જઈને કર્યું, દેવપુર ખોઝાર. ૩

ધર્મ વધારો જઈ કર્યો, દેવ મુની ઉપદેશ;

(૩૬)

દેવચંદ્ર શ્રાવક થઈ, ભક્તિ કરે હમેશ. ૪
જ્ય જ્યકાર વરતી રહ્યો, પુરણ વાખી પ્રીત;
ત્યાર પછી શું નીપજ્યું, સુણો ધરીને ચિત્ત. ૫

ઢાળ તેરમી.

(દેશી યુણવળીના કાગળની.)

વિચાર કરેરે વિવેકથી, હીરાચંદ્ર સારરે;
કાગળ લખ્યોરે ઠોડથી, પહોંચ્યાના સમાચારરે
પીરતી લખીરે વિવેકથી એ આંકણી. ૧
મહારા શ્રાવક શ્રાવીકા, મનમાંહી મુંઝાયેરે;
મુજ વિનાતો સર્વને, અંગે ઉચ્ચાટ થાયેરે વી. ૨
મોટા એતર મોટરા યુજરાતમાં ગાળેરે;
પત્ર લખુંરે પ્રીતથી, ઉલટ આણીને આળેરે વી. ૩
એમ વિચારી મન વિષે, આણી ઝાંઝો રનેહરે;
રૂઢી વધાઈ મોક્કલી, લખી કાગળ તેહરે વી. ૪
અમદાવાદમાં આવીઓ, પાનાઝવેરને ઘેરરે;
વાંચ્યો પત્ર વિવેકથી, વરતી લીલાજહેરરે વી. ૫
વળી વિસલપુરમાં, વેગે ગઈ વધાઈરે;
રાજ થયા રૂઢીયા વિષે, સર્વે ખાઈને ભાઈરે વી. ૬
જ્ય જ્યકાર થયો ધણો, વાંચ્યો અતી ઉમંગરે;
ગામ ગામના જુકને, થયો મનમાં ઉછરંગરે વી. ૭

- પુજ્ય ગયા પરદેશમાં, ગુણતણા ભંડારીરે;
 દર્શન કરવા તેમના, જીવું હર્ષ વધારીરે વી. ૮
- તડોવડ તત્પર થયા, રાખી હૃદયમાં હામરે;
 ગયા વંદણ કારણે, કહું તેમનાં નામરે વી. ૯
- દશાશ્રીમાળી વાણીઆ, વિસલપુરમાં વાસરે;
 પ્રેમચંદના પુત્રછે, નામે ગોપાળદાસરે વી. ૧૦
- વળી અમદાવાદના, નામે અનોપભાઈરે;
 પાના ઝવેરના કુળમાં, અમથાશા જમાઈરે વી. ૧૧
- પ્રાંતીજ શેઠ સાથમાં, રૈવાદાસછે નામરે;
 ભાવસાર છગનછે, રહેછે કાસંદ્રા ગામરે વી. ૧૨
- ઈંટોલાના પટેલીઆ, નામે વરધભાઈરે;
 જણ અગીઆર તે ગામના, વદણ આલ્યા શવાઈરે વી. ૧૩
- અણી રીતે ખીજ વળી, સૌ તત્પર થાયરે;
 હાંથ ધરી હૈયા વિષે, વિનાએ વાંદવા જાયરે વી. ૧૪
- ફેજપુરમાં જઈને, લાગ્યા મુર્ગને પાયરે,
 મુખ સાતા પુછી કરી, ગુણ ગુરના ગાયરે વી. ૧૫
- ભકિ કરે ભાવે કરી, નહિ ખાંપણ ઝાડરે;
 ભાવે ભિડ્યા ભલી પરે, પહોર્યા મનના કોડરે વી. ૧૬
- થોડા દિવસ રહીને, સહુ આળ્યા ધેરરે;
 ચોમાસુ ઉતરી ગયું, પછી શી થઈ પેરરે વી. ૧૭
- ઘણ તેરમી વર્ણવી, પ્રગટ મુગી ફેજપુરરે;

(૩૮)

મુનીલાલ કહે સાંભળો, હવે આણું હજુરે
વીરતી લખી વિવેકથી.

૧૮

કુહા.

- રક્ષા યુરે પરદેશમાં, આવ્યા કાર્તિક માસ;
કેમ કરી આવ્યા દેશમાં, ફહું કરી પ્રકાશ. ૧
- તાપી તેડ સોહામણું, સુંદીર સુરત શહેર;
દયાધર્મ દીપી રહ્યો, રૂતેભાઈને ઘેર. ૨
- ઝવેરી જ્વેરા બહુ, હીરાચંદના તનં;
વ્રત નેમ વિધીએ કરે, રાખી ઉજવળ મનન. ૩
- પુરા પૈસાદાર છે, શહેર સુરતમાં સાર;
ધન્યત આપ્યા દેશમાં, વળી વગે વહેવાર. ૪
- વિચાર કરે રૂઢીયા વિષે, લાવું પુજ્યને દેશ;
આવભાવ અતિ કરી, વિનતી કરી વિશેષ. ૫
- આણી ઉછરંગ અતી ઘણી, રાજી રૂઢીયા સાથ;
પર લખવાને બેસીયા, લેખણુ લઈને હાથ. ૬

ઢાળ ચૌદમી.

(આવોને નંદલાલ રમવા આવોનોરે એ દેશી.)
આવોને મહારાજ અમ શહેર અ વોનેરે એ આંકણી.

સ્વરત શ્રી ફેજપુરની માંહી ગુરૂ ગુણવાણુ અ.
 હીરાચંદ્ર અનોપમ ઉત્તમ, ચગેર ચતુરસુજાણુ અ. ૧
 લખે કૃતેભાઈ શ્રાવક તમારો, સુરતનો રહેનાર અ.
 વિન્નીએ વંદણ વાંચજી મારી, વીવેકી વારંવાર અ. ૨
 સાહેબ સાચા રવામિ અમારા, શમતામાં ભરપુર; અ. ૩
 ક્રીપાનીની કરેણાના સાગર, દયાગુ કેમ વખ્યા દુર અ. ૩
 ક્ષમા ખુબ ખરેખરી ખાસી, ખુબી હુંગી આપ; અ.
 ગંભીર ગુણ ઘણા ઘટમાંહી, અંતરમાંહી અમાપ. અ. ૪
 નેણ વેણ નયણે નિહાળી, બુદ્ધિ બુતળમાં ભાન, અ.
 નીરખી નાથ નીરોપમ ન્યારા, મુક્યું મનથી માન. અ. ૫
 ચતુર ચિત્ત વિષે ચળકોછો, મલપંતા મહારાજ; અ.
 ચંદન ચંદ્ર સીતળ તુમ તેવા, શોભોછો સફરી ઝાજ. અ. ૬
 જાણપણું જગમાંહીરે ઝાજી. ઝીત્યારાગને રીસ; અ.
 જશવંત જીવ સદા જયકારી. આણંદી અહોનીશ અ. ૭
 પંડિત અખંડિત આપ અનોપમ, વક્ષમ વાણી રસાળ; અ
 પ્રાકમી પુરા બહુ છારે સુરા. અંતરમાં ઉજમાળ. અ. ૮
 મમતા મારી સોભા બહુ સારી, મુગીવર મહા મુંજર; અ.
 મહા વ્રતધારી સદા હેતદારી. ભારી ગુણ ભંડાર. અ. ૯
 ધમ શું પ્રીતી નયારે અનિતી, રીતી રૂડી આપ; અ.
 ધીરજ ધરતા આત્મકામ કરતા, ખર્તા ખીણ ખીણ પાપ. અ. ૧૦
 દોષને તજતા પ્રભુનેરે ભજતા, શજતા શીયલ શણગાર; અ.

કર્મને યજોને પાપ પ્રજાજો, બાજોછો અણગાર. અ. ૧૧
 દીલમાં ડાહ્યા બણી ભેદ પાયા, લાયા મન સંતોષ; અ.
 લોભને છોડી કરોધને તોડી, માડી મુળગો રોશ.અ. ૧૨
 વાંચી સુત્ર જાણ્યા અંતરમાંરે આણ્યા, શાણુ થઈ સીરદાર;અ.
 દેશના સફરી મુગે નરનારી, ધારી ચિત્ત મેજાર અ. ૧૩
 ચારીત્ર પાજો મજ થઈ મહાલો, ચાલો ગવેખણ સહી; અ.
 સંજમ રાગી તરશના તાગી, લાગી લાલચ નહિ. અ. ૧૪
 સુંદીર સ્વામિ કહુ શીરનામી, ખામી નહિ લગાર; અ.
 ચીત્રાગી વેશે ગયા પરદેશે, આતમના આધાર. અ. ૧૫
 અમને ચિત્ત મુકી ગયા સૌને મુકી, એમ ન કરીએ નાથ;અ.
 સુનું પુમવિના મુગે મારી ખીના, વિચારી રૂઢીયા સાથ.અ.૧૬
 એત્રછે ખાલી આવો પુજ્ય ચાડી, અમ ઉપર આણી મેદેર;અ.
 નજર રાખી દયા લીલ દાખી, આવો સુરત શહેર. અ. ૧૭
 પુજ્ય પધારોને ધર્મ વધારો, કાંઈ કરો ઉપકાર; અ.
 દેશમાં આવો એત્રને દીપાવો, શીંગાડા શીરદાર. અ. ૧૮
 ધણી થઈ ચાલો માર્ગ અજવાજો, આપ ખાવી મુરદેવ; અ.
 સૌ વિસવાસે રહ્યા પુમ આથે, રાખીને તતખેવ. અ. ૧૯
 દર્શન હવે દીજે પાવન સૌને કીજે, રીઝે તીર્થ ચાર; અ.
 વિનંતો ધરજે તર્ત પરવરજે, વર્તે જ્યજ્યકાર. અ. ૨૦
 ચૌદમી ઢાળ વિનંતીરસાળ, પત્ર લખ્યો તત્કાળ; અ.
 માણસ સાથે આખ્યછેરે હાથે, કહેછે મુનીલાલ; અ. ૨૧

(૪૧)

કુહા.

એમ વિનંતી પત્ર વીનતી, આપ્યો તેણીવાર;
ભાવસાર ગોરધન છે, એક માણસ તેની લાર. ૧
હરખે કાગળ આપીએ, કરી બલામણ સાર;
જઘને લાવો પુજ્યને, મહુરત જોઈ આવાર. ૨
સુખ દીવસ જોઈ સંચાર, ખંને જણ હુંશીઆર;
ઝટપટ જઘને પોચીયા, ફેજપુર મોઝાર. ૩
જઘને કાગળ આપીએ, હીરાચંદ રૂખી જોઈ;
વીગતવાર ત્યાં વાંચીએ, લખી ખીના સૌ તેહ. ૪
વાંચી મન વિચારીને, તરત થયા તથ્યાર.
હીરાજી આળ્યા તણો, સુણો હવે અચીકાર. ૫

ઠાળ ૫ંદરમી.

દેશી માનરાની.

પ્રીતે ફેજપુરથી પરવાયા, આવે સુરત શેહેરની માંહ;
હરખ ધણો ત્યાંહ, મુની બલે આવીયા. એ આંકણી. ૧
વાંચો આનંદ સૌને અતિ ધણો, ઘેરઘેર તે મંગળ ગાય;
ખુસી સૌ થાય; મુની બલે આવીયા. ૨
રંગ હમંગ અંગમાં વાપીએ, પ્રીતે પ્રગટા પ્રેમ અથ ગ;
ખીલો નેમ ખાંગ, મુની બલે આવીયા. ૩

રનેહ ધરી સૌ નરનારીઓ, જોને હૃદયે ઉલટ નમ
સામા સૌ જાય, મુની ભલે આવીયા.

મુની તલસીજી તતખર થયા, કોડે કાળાજી અણુગાર
થયા તઈયાર, મુની ભલે આવીયા. ૫

ફતેભાઈ તે મનમાં કુલાઈને, અતિ ફરેછે આડંબર;
સૌ એમનું ધર, મુનીવર ભલે આવીયા. ૬

ભાઈ માણિક્યંદ મક્લાઈને, જોને પુજ્યના ઉપર ખ્યાર;
વાઈયો આવાર, મુની ભલે આવીયા. ૭

ખીજી ટ્રાવકને વળી ટ્રાવીકા, ધરી મનમાં અતીસે કોડ;
આયું સૌ જોડ, મુની ભલે આવીયા. ૮

અંગે આમુપણ અતી ઓપતા, વસ્ત્ર પહેર્યો ધરીને વિવેક;
બાકી નહિ એક, મુની ભલે આવીયા. ૯

પેરી ઓઢીને સૌ પરવર્ધા જોવા મળીઆ ગામના લોક;
સમ્યા સૌના શોક, મુની ભલે આવીયા. ૧૦

હાલંતા માલંતારે આવીયા, જમ્મ લાગ્યા ગુરૂજીની પાય;
લંખીકર ખાય, મુની ભલે આવીયા. ૧૧

મુની આગળ પાછળ સૌ ચાલત, આવ્યા અપાસરેછે જ્યાંય;
ઉતર્યા છે ત્યાંય, મુની ભલે આવીયા. ૧૨

ધનધન દાહાડો છે આજનો, મુનીવર પધાર્યા આજ;
સર્થાં સૌના કાજ, મુની ભલે આવીયા. ૧૩

મુની પ્રગટ થયા સુરત શહેરમાં, ફતેભાઈ આશા રાખી ઊર

- ધરી ભરપુર, મુનિ ભલે આવીયા. ૧૪
- મં તો હરખે મુનિને આણીયા, રૂંડું આળ્યું અવસરનું ટાણું;
નક્કી ખરચું નાણું, મુનિ ભલે આવીયા. ૧૫
- દ્રવ્ય ખરચું તેડાવી દેશને, પત્ર લખું ગામગામ;
ધરીને હામ, મુનિ ભલે આવીયા. ૧૬
- એમ વિચારીને વિવેકથી, કાગળ લીધા ધરીને પ્રીત;
લખેછે અચૂત, મુનિ ભલે આવીયા. ૧૭
- લખી ગામ નગરે જણાવીયું. સૌ આવળે સુરત શેહેર;
આણીને મેહેર, મુનિ ભલે આવીયા. ૧૮
- સૌના ભાગ્યે મુનિવર પધારીયા, માટે આવી કરો દર્શન;
સૌ યુણીજન, મુનિ ભલે પધારીયા. ૧૯
- કોડે કંકોતરી લખી કહાવીયું, શેહેર અમદાવાદ છે નામ;
વીસલપુર ગામ, મુનિ ભલે આવીયા. ૨૦
- ઢાલ પંદરમીતો પુણું કરી, સુણી વાતને મંગળ માલ;
કહેછે મુનિલાલ મુનિ ભલે આવીયા. ૨૧

કુહા.

મુણી વાત મુનિ વરતણી, બલસીયુંછે સહુ;
વીલીએ આણ્યું વાંદવા, કોડે કરીને કહું. ૧
અમદાવાદ આણ્યુંદીયું, વીસલપુર છે સુર;

(૪૪)

કાંડે કાસંદ્રા સહી, ગોધાવી ભરપુર. ૨
 મીરેલીને પાલડી, વડોદરા વઢવાણ;
 ધટોલાને વણછરા, પ્રાંતીજ પ્રમાણ. ૩
 નરનારી સૌ ગામના, દર્શન કરવા જાય;
 ભાવ'ધરીને સાંભળે, તેની કહું રચનાય. ૪

ઢાળ સોળમી.

(મારું સોનાનુંછે ખેડુંરે છિલછખીલા છોગાળા અંદેશી.)

જવા સુરત મન્ન વિચારીરે, લટકેમટકે ચાલેછે;
 નરનારી હરખ વધારીરે, લટકેમટકે ચાલેછે,
 ચાલો ચાલો તત્પર થઈએરે, લટકેમટકે ચાલેછે;
 પુજ્યનાં દર્શન કરવા જઈએરે, લટકેમટકે ચાલેછે. ૧

શંઘ અમદાવાદનો ભારીરે લટકેં
 સારા દેશમાં થોભા સારીરે; લટકેં
 પાનાચંદ્ર ઝવેર સવાધરે, લટકેં
 થયા શંઘવી વજનભાધરે. લટકેં ૨
 રાયચંદ્ર ઝવેર કુળ દીવોરે, લટકેં
 ભાઈ પરસોતમ ધણું જીવોરે; લટકેં
 બલીહારી એમની માડીરે, લટકેં
 આખરે ધજત ધણી કાઠીરે. લટકેં ૩
 ધણી હુંશ અતીથે લાવીરે, લટકેં

ધેરધેર ખખર કહાવીરે;	લટકે.	
સૌ શ્રાવક તર્ધવાર થાવોરે,	લટકે.	
આણુંદે સાથે આવોરે.	લટકે.	૪
જવા નાની માટી નારીરે,	લટકે.	
પેહેરે વસ્ત્ર રૂપ શમારીરે;	લટકે.	૫
સણગાર શરીરે ધરતીરે,	લટકે.	
દર્પણ લેઈ ટીલડી કરતીરે	લટકે.	૫
કલાં કાંખીએ ધુધરા ધમકેરે,	લટકે.	
આલ આલેને ઠમઠમ ઠમકેરે;	લટકે.	
કોમને સેરે સારી ખળકેરે,	લટકે.	
ચોખી ચાંદી તેથી ચળકેરે.	લટકે.	૬
વીંટલા નેટવાછિ નેડેરે,	લટકે.	
પહેયાં કુલ ધરીને કોડેરે;	લટકે.	
કક્ષીકંકણ હાથે ઝળકેરે,	લટકે.	
સોના સાંકળા આગળ ઢળકેરે.	લટકે.	૭
છંદે ધુધરીએ ધણી લટકેરે,	લટકે.	
ઝીણી વાગેને હાંડે મટકેરે;	લટકે.	
ગળખંધ ગળે નાકે વાળીરે,	લટકે.	
તેના ઉપર વેણ રસાળીરે.	લટકે.	૮
કાળીગાંડી જડાવને જળીરે,	લટકે.	
સોના શેર ગંડણમાં ધાલીરે;	લટકે.	

(૪૬)

આપે ઝુંમણાને જવારીરે,	લટકેં	
ઉપર ધુધરીઆ બહુ ભારીરે.	લટકેં	૯
આથપટ્ટી માતીની માળારે,	લટકેં	
ઘણા ચંદન હાર રૂપાળારે;	લટકેં	
તુધરી પુંચી બાંચી હાથેરે,	લટકેં	
બાજીબંધ બાંધ્યા તે સાથેરે.	લટકેં	૧૦
સોના સુંદીર ભારે વાંકરે,	લટકેં	
એની શોભા આરો આંકરે;	લટકેં	
કડાં માદળીયાં કર ઘાભારે,	લટકેં	
બહુ હુંશ ધરીને બાળારે.	લટકેં	૧૧
છલ્લા પેઠા આંગળીએ વીંટીરે,	લટકેં	
માંહી શોભે સોનાની લીટીરે;	લટકેં	
નાકે નૌતમ કાંટો ધર્યોરે,	લટકેં	
ટાંક્યાં માતીને ચુની જડીઆરે.	લટકેં	૧૨
ખરા માતીનાં લોળીયાં કાનેરે,	લટકેં	
નંગ જડીયાંને મનડું માનેરે;	લટકેં	
વળી મચકણીયાએ માતીરે,	લટકેં	
પહેરી પ્રેમ મુખડું જોતીરે.	લટકેં	૧૩
વસ્ત્ર ધરીયાં નૌતમ કાઢીરે,	લટકેં	
પહેરી પચરંગી સાડીરે;	લટકેં	
ઘણા પહેલા સુંદર સાળુરે,	લટકેં	

સોના કોરને પોત રૂપાળુંરે.	લટકેં	૧૪
ચારચોળીને કુળ્મ કડીયારે,	લટકેં	
ઝાઠાં ઝાળીયાં આગે કડીયારે;	લટકેં	
ધેર ધાધરે ફરતી કોરરે,	લટકેં	
ભરત ભરીયાને મુક્યા મારરે.	લટકેં	૧
અંમ આબુપણુ ઉમંગેરે,	લટકેં	
અતી પહેર્યાછે ઉછરંગેરે;	લટકેં	
અંચળ યર્ધ અતુર આલેરે,	લટકેં	
ધણી ગાતી ગીત રૂપાળેરે.	લટકેં	૧૬
વળી મળીયા નરના જોઠારે,	લટકેં	
હુંથેયી નાના ઝાઠારે;	લટકેં	
પહેરે પાધડી અવળે આંઠેરે,	લટકેં	
ધણા અતાર અંગે છાંઠેરે.	લટકેં	૧૭
દોપટા જરી દોશાલરે,	લટકેં	
મુખ લોવાને રૂમાલરે	લટકેં	
અચ્છીબંધ અંગરખા ધરીયારે,	લટકેં	
પેહેરી આઠીને પરવરીયારે.	લટકેં	૧૮
એક એકધી શાભા સારીરે,	લટકેં	
શું વર્ણુ કરે વીસ્તારીરે;	લટકેં	
વાગે આગે છત્રી વાળુરે,	લટકેં	
કહું થોડું જાણા ઝાણુરે.	લટકેં	૧૯

(૪૯)

એમ આણુંદે સૌ આલ્યારે, લટકે
 મંતરંજ મમ થઈ માલ્યારે; લટકે
 જઈ બેઠા ગાડી અંદરરે, લટકે
 સૌ આંબ્યા સુરત અંદરરે. લટકે ૨૦
 ઢાળ સોળમી થઈ પુરીરે, લટકે
 દોષવાત નહિ અધુરીરે; લટકે
 હવે સુરતમાં શું થાવેરે, લટકે
 મુનીલાલ કહે મુણી ભાવેરે. લટકે ૨૧

કુડી.

એમ આંબ્યા સુરત શહેરમાં, વાંદ્યા મુની કરજીડ;
 આવભાવ સુરત તણો, સુગુણે આળસ છોડ. ૧
 સુરત સૌ ટોળે મળી, શાધરમીની પાસ;
 બીનય કરે વિવેકથી, બહુ કરી બરદાસ. ૨

ઢાળ સતરમી.

(મુણો દીલ્લી તખ્ત ધરનાર, ક્ષત્રી કલંક કેમ લેશે. અદેશી.)
 સુખ શાંત સૌ નરનાર, જમણુ જીવેતથી જમરે;
 બીધવીધના જીવી પ્રકાર, જમણુ ૧
 લાકુ લાકડશી માતીચુર; જમણુ ૨

(૪૯)

કળી કણસાઈ કર્યા ભરપુર.	જમણું	૨
પેંડા ખરશી મથાલાદાર;	જમણું	
પસ્તા એલચી માંહી અપાર.	જમણું	૩
જાડી જલેખીને ઘેખર;	જમણું	૪
ખાંડ પાઈતેના ઉપર.	જમણું	૪
મગદળ મરકીને મગસ;	જમણું	
ધી ઘાલી કર્યો એકરસ	જમણું	૫
ઘારી યુંજનો ઘણો સ્વાદ;	જમણું	
ખાઈ આવે અતિ ઉર યાદ.	જમણું	૬
સારી સુતરશીણી સરસ;	જમણું	
જમનારા આપે જથ.	જમણું	૭
સુંદીર શીરો પુરી સાર;	જમણું	
ખાંડ કણસારને ધીંગી ધાર.	જમણું	૮
દળ દધિરાં દીલ પરસેન;	જમણું	
આય ખાજ ધરીને મંન.	જમણું	૯
શીણી ફટફટ કડકા થાય;	જમણું	
દાંત અડચા વિના ઓગળી જાય;	જમણું	૧૦
સફેલ સુંવાળી ઘણી શેવ;	જમણું	
ધૂત ખાંડ ઘણી તત્ખેવ.	જમણું	૧૧
ઘાટી શેણી સોનેરી કેળા;	જમણું	
આય ખાંત કરીને ભિળા.	જમણું	૧૨

(૫૦)

બન્યો ખીરંજ ખાત અથાગ; જમણું
 તેના સ્વાદતણે નહિ તાગ. જમણું ૧૩
 બહુ બાસુદીને શીખંડ; જમણું
 થાય પેટમાં સ્તીતળ ડંડ. જમણું ૧૪
 દીલ જાણું જોઈ દુધપાક; જમણું
 ભાત ભાતના તળીયા શાક. જમણું ૧૫
 તાપ્યા કાલેરા મુકી તેલ; જમણું
 ભોંડા રવૈયાંને! નહિ મેળ. જમણું ૧૬
 ગલકા ગીલોડાને ગવાર; જમણું
 મયી માગરી મળદાર. જમણું ૧૭
 વાલોળ વાંકડી સરસ શમારી; જમણું
 તાજી લુરીઆની તરકારી. જમણું ૧૮
 પરવર પાપડીઆ કરી પ્રીતિ; જમણું
 મરી મશાલા ભરી રૂડી રીતિ. જમણું ૧૯
 તાપ્યા કોમલા કરીને વિવેક; જમણું
 બલા બજાયા ગરમ વીથેક. જમણું ૨૦
 કાચાં કેળાં છોલી એકાંત; જમણું
 અડખડીઆ કર્યાં ધરી ખાંત. જમણું ૨૧
 ઉતરે ઉનાને મુકતા જાય; જમણું
 દોઝે જીભને ચમચમ થાય. જમણું ૨૨
 જળંબું દહીં જાણું સુખદાઈ; જમણું

(૫૧)

કર્યાં રાયતાં નાંખી રાઈ.	જમણું ૨૩
વધાર દેઈ વટાણુ વધારા;	જમણું
મરી મરચા મીઠું સુધારા.	જમણું ૨૪
ચણા ઝાલરને છમકારા;	જમણું
માંછી મુકી સરસીયાની ધારા.	જમણું ૨૫
અથાણું અતી પ્રકાર;	જમણું
તેનો શેરે કહું વિરતાર.	જમણું ૨૬
સુંદર દાળ તે સારી સુધારી;	જમણું
છીંગ મરચાં મુકી વધારી.	જમણું ૨૭
દહી ભાગીને કીચી કઢી;	જમણું
ઊની ઊની સઉને પીરસી દીધી.	જમણું ૨૮
છુટા ભાત કમાદનો કીધો;	જમણું
ધી લવીંગનો દોરો દીધો.	જમણું ૨૯
સઉને ખેડા પાતા પાણી;	જમણું
ઘેર ખેડા ખખર મં જાણી.	જમણું ૩૦
પછી આપે સોપારીને પાન;	જમણું
સૌને દેઈ આદરમાન.	જમણું ૩૧
દીતરોજ જમણુ જુદી જાત;	જમણું
દાળભાત જમ પ્રભાત.	જમણું ૩૨
તરેહ તરેહવારથી કરે તાલ;	જમણું
જમવાની પડે રસાલ.	જમણું ૩૩

(૫૨)

થોડામાં લેજે માની;	જમણું
આ વાત નથી કાંઈ છાની.	જમણું ૩૪
કહી સતરમી આ ઢાળ;	જમણું
સંક્ષેપ કરી મુનીલાલ.	જમણું ૩૫

કુહા.

ઐમ જમતા જુગતે કરી, દીવસ થયાછે આર;
ભાવ ધરી લહાણાં કર્યાં, સુરત શહેર માઝાર. ૧
અરસપરસ એકે એકનો, જુગતે વાંધો જસ;
ભાવ ધરી મુની વાંદતાં, વીતી ગયા દીન દસ.
આત્તા લેઈ આગ્રહ કરી, પ્રીતે કીધી પેર;
મુનીવાદીને પરવરા, પોત પોતાને ઘેર.
રદ્દા મુની સુરત વીધે, પોતે હીરામંદ;
ધર્મ ધ્યાન વાંધો ધણો, દીન દીન પ્રેમ આણંદ. ૪
ત્યાર પછી શું નીપજ્યું; મુણ્ણે ઓતાજનં;
હરખ ધરી હૃદયા વિશે, બીજા રાખી મનં.

(૫૪)

ઢાળ અઢારમી.

દેશીનણુદલની.

(મારા રાજને ધર્મ સુણાવજ્ઞે. એ દેશી.)

ઝોગણીસ ચોત્રીસની સાલનું, સુરતથેહેર યોમાસ હો બીવીયણુ;
નરોત્તમ મુનીરાયને, પ્રીતે રાખ્યા પાસ.

હો બીવીયણુ ભાવધરીને સાંભળો. એ આંકણી. ૧

લલુજી અણુગારના, શીખ્ય સુધાછે સાર; હો ૦

રાજી થઈ રૂઢીઆ વીથે, સુંખ્યા તેની વાર. હો ૦ ૨

હીરાજી નરોત્તમ મુની, પુરણ કરી મુમાસ; હો ૦

હેત કરીને ઉઠીયા, સહુની પુરી આસ. હો ૦ ૩

વીહાર કરીને વિચરે, હૃષ્ઠિ ધરીને હામ; હો ૦

મહીતા આઠ એમ ગાળીયા, આઠ્યા વીસલપુર ગામ. હો ૦ ૪

યોમાસુ ત્યાં કરધું, ગ્રાવકનો ધણો ભાવ; હો ૦

ભકતી કરે ભાવે કરી, રાખી મન ઉમરાવ. હો ૦

કરી યોમાસુ ઉઠીયા, આવી છત્રીસની સાલ; હો ૦

છ મહીતા કરી આવીયા, વીસલપુર તત્કાળ. હો ૦ ૬

ગોવીંદજી ગુણવંત છે, ઉત્તમચંદ છે તન; હો ૦

દશાશ્રીમાળી વાણીયા, વૈરાગ વાઘો. મન. હો ૦ ૭

પુન્ય પાસે તે આવીયા, ઘોડ્યા મુખ ધમન; હો ૦

મર કરી અમ ઉપરે, સંજમ હો મુણિયંત. હો ૦ ૮

વનિત દીક્ષા વીવેકથી, દીક્ષા દીક્ષા સાર;	હો૦
વેગે વીસલપુર ગામમાં, વધશાપ્ત માસ માઝાર.	હો૦ ૯
શીશ્ય કરી ત્યાંથી સંચર, આઠ્યા શહેર વઢવાણ;	હો૦
ઐમાસુ મુનીવર રહ્યા, આરે અતુર સુખાણ.	હો૦ ૧૦
વીત્યું ઐમાસુ ઉડીયા, કરતા ઊગ્ર વિહાર;	હો૦
ગામ પ્રાંતીજ આવીયા, ઐમાસુ અણગાર.	હો૦ ૧૧
વીરમગામના વાસીયા, મગનજી છે નામ;	હો૦
શ્રાવણમાં સંજમ લીધો, પ્રીતે પ્રાંતીજ ગામ.	હો૦ ૧૨
આર ચેલા હીરાચંદજી, ગુરે ચેલાની જોડ;	હો૦
ગામના શ્રાવક શ્રાવીકા, સહુના પોચ્યા ડોડ.	હો૦ ૧૩
કરી ઐમાસુ સડત્રીસનું, ઉઠા છે મુનીરાય;	હો૦
વીચરના પછી આવીયા, વીસલપુર સુખદાય.	હો૦ ૧૪
શ્રાવકની વિનતી સુણી, રહ્યા ઐમાસુ દયાળ;	હો૦
વીસલપુર મંદ્યે સડી, ઓગણી અડત્રીસની સાલ.	હો૦ ૧૫
અડત્રીસ અસાડ માસમાં, હીરાજીને આઠ્યો મંદવાડ;	હો૦
શરીર સૌ સોશાઈ ગયું, નર્મ પડી છે નાડ.	હો૦ ૧૬
લોહીનું પાણી થયું, તગી રહી છે ટાળ;	હો૦
વેદના વ્યાપી રહી, સહન કરે ઊજમાળ.	હો૦ ૧૭
વાત ચાલી મંદવાડની, ગામે ગામે થાય;	હો૦
નરનારી સહુ ગામના, દરશન કરવા જાય.	હો૦ ૧૮
એક વાંદીને આવતા, ખીજ થાય તર્ધ્યાર;	હો૦

(૫૫)

ઘાટા મેજો વિસલપુરમાં ચાલે લોકની લાર.	હો. ૧૯
વીસલપુરના વાણીયા, સરવે મળી તેવાર;	હો.
ધર ધંધા અળગો કરી, રાખેછે સંભાળ.	હો. ૨૦
દીન દીન માણસ આવતા, જેમ જેમ જાણે તેમ;	હો.
વંદે જઈ મુઠી રાજ્યને, નવીન કરતા નેમ.	હો. ૨૧
જેમ જેમ દહાડો જાયછે, તેમ તેમ વાધે દુઃખ;	હો.
શમતાભાવે મુઠી સમે, સુરા થઈ સનમુખ.	હો. ૨૨
દુઃખ વંચું છે દેહીમાં, અંતે થઈ આખર;	હો.
સંચારો સુધો કરો, મન ધરી મુઠીવર.	હો. ૨૩
અડત્રીસ આસો માસમાં, શુકલ પક્ષે મોઝાર;	હો.
એકાદસી અતી ભલી, રંગીલો રવીવાર.	હો. ૨૪
દીવસના દસ વાગતાં, હીરાજી તતખેવ;	હો.
આવખું પુરણ કરું, મુઠી થયા છે દેવ.	હો. ૨૫
ઢાળ પુરી અઢારમી, કહો એ અખીકાર;	હો.
મુઠીલાલ ચરણે નમી, વીનવી વારમવાર.	હો. ૨૬

કુહી.

દેવ થયા મુઠી દીપતા, હીરાજી રૂખી રાય;
જોવા કારણ સહુ મળ્યા, વીસલપુરની માંય. ૧

(૫૬)

ગામ ગામના માનવી, વસ્તી વરણ અહાર;
આવ્યું વીસલપુરમાં, ગણતા નહીં સુમાર. ૨

ઢાળ આગણીસમી.

(હુંરે આવીધું મહી વેચવારે લોલ. એ દેશી.)

જીવે મળી નરનારીઓરે લોલ,
વીસલપુર માઝાર, સહુ સાંભજોરે લોલ;
ભીડ થઈ ભારે ગામમાંરે લોલ,
માગ મજે ન લગાર. સહુ સાંભજોરે. લોલ.
ધનધન પુજ્ય હીરાચંદ્રજીરે લોલ. એ આંકણી. ૧
ઊંચ વરણ ઉમી ગામમાંરે લોલ,
ખાહારછે ખીજા લોક, સહુ સાંભજોરે લોલ;
ભાગોજે ભરપુરછેરે લોલ,
માણસ થોકા થોક. સહુ સાંભજોરે લોલ ધનં ૨
શ્રાવક સરવે ગામનારે લોલ,
મળીયા અપાસરામાંલ; સહુ સાંભજોરે લોલ;
હરજે કરી ઉછામણીરે લોલ,
તરેહ તરેહની ત્યાંય. સહુ સાંભજોરે. ધનં ૩
વાંસ વાઢીને કરી પાલખીરે લોલ,
ઉપર જરીમો તોસ સહુ સાંભજોરે લોલ;
ઊંચોને અતી. અભતોરે લોલ,

(૫૭)

મઢીયોછે ચોપાસ સહુ સાંભજોરે લોલ ધન૦ ૪
ફરકે ધન ઉપર ધરીરે લોલ,
ઝુકી રહ્યા નીસાન સહુ સાંભજોરે લોલ;
હાંડી તકતા ટાંગીયારે લોલ,
વાંકેરી ભલી કમાન સહુ સાંભજોરે લોલ ધન૦ ૫
તાણીને તોરણ ખાંખીયુંરે લોલ,
માંહી માતીની ઝુલ સહુ સાંભજોરે લોલ;
ચાર છડા ચોપાસછેરે લોલ,
સરખીછે સમવૃત્ત્ય સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૬
માંહી બેસાર્યા મુન્નીરાજનેરે લોલ,
વાળી પલાંઠી સાર સહુ સાંભજોરે લોલ;
ચારે જણાએ ઉચકીરે લોલ,
હુંડા ધરી અપાર સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૭
આગળ દીવીદાર દીપતારે લોલ,
વિવિધ પ્રકારનો ધુપ સહુ સાંભજોરે લોલ;
મુગંબી શાહામણીરે લોલ,
આવે અતી અનુપ સહુ સાંભજોરે લોલ, ધન૦ ૮
ઝલાલની ગટા થઈરે લોલ,
ઉડે અખીલ અપાર સહુ સાંભજોરે લોલ;
જય જય શબ્દ બોલતારે લોલ,
મુખે કરે ઉચાર સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૯

(૫૯)

રૂપામાર પધસા ઘણારે લોલ,
સોના આંદીનાં કુલ સહુ સાંભજોરે લોલ;
ભરભર મુંડી ફેંકતારે લોલ,
ઉછળે છે અતુલ્ય સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૦
સમસાને સહુ લેઈ ગયારે લોલ,
સાખર કીનારે સાર સહુ સાંભજોરે લોલ;
પાલખી પચરંગી ભલીરે લોલ,
ઉતારી આવાર સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૧
સુક્રી સુખડને લાકડેરે લોલ,
અતી લગાડી આગ સહુ સાંભજોરે લોલ;
જતના કરીને જીવનરે લોલ,
મુનીને દીધો ડાગ સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૨
ડાગ દેધને સહુ આવીયારે લોલ,
તજીજ કરીને ત્યાંય સહુ સાંભજોરે લોલ;
મુનીવર મન નવી વીસરેરે લોલ,
વસીયા રૂઢેમાંજ. સહુ સાંભજોરે લોલ. ધ૦ ૧૩
ગુણવંત પુજ્ય હિરાચંદજીરે લોલ,
પ્રીતિએ પ્રખ્યાત સહુ સાંભજોરે લોલ;
તરણ તારણાં મુનીરાજજીરે લોલ,
ખાંધે નમુ પ્રભાત સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૪
રાસ ક્યો રસ વાખીયોરે લોલ,

(૫૯)

રહે થયો રળીઆત સહુ સાંભજોરે લોલ;
 ઝોગણીસ ઢાળ અતી ઝોપતીરે લોલ,
 પુજ્ય ચરીત્રની વાત સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૫
 ઝોગણી છતાલીની સાલછેરે લોલ,
 અલખિલો આસો માસ સહુ સાંભજોરે લોલ;
 સુદ પડવે ભામવારછેરે લોલ,
 પુરણ ક્યાં આ રાસ સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૬
 રાજ્યનગર રળીયામણુંરે લોલ,
 સારંગપુરની પાસ સહુ સાંભજોરે લોલ;
 તળી આની પોળ તડોવડેરે લોલ,
 વચમાં મારો વાસ સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૭
 દશાત્રીમાળી વાણીયોરે લોલ,
 આવક ધર્મ રથાળ સહુ સાંભજોરે લોલ;
 પુત્રકું નરસીદાસનોરે લોલ,
 નામે ચુગીલાલ સહુ સાંભજોરે લોલ. ધન૦ ૧૮
 બુલચુક હોય જો માહરીરે લોલ,
 અખીકુ વીપ્રીત ભાખ્ય સહુ સાંભજોરે લોલ;
 મીઠામીદુકડં મુજનેરે લોલ,
 અરીહંત સીધની શાખ સહુ સાંભજોરે લોલ;
 ધન ધન પુજ્ય હીરાચંદણરે લોલ. ૧૯

૫વીત્રી પુજ્ય હીરાચંદણનો રાસ સંપૂર્ણ બુલચુક મીઠામીદુકડં.

બારમાશી.

કુહા.

- ગ્રીજન પદ પંકજ નમું, યુલુધર મુગીવર ચંત;
 વરદ્વયક વર સરસ્વતિ, સમર્થ હોય અનંત. ૧
 બારા માસી સાંભળો, એક મન એક ચિત્ત લાય,
 ખીસરત ખારે બાવના, પ્રેમ સદા સુખદાય. ૨
- ૧ કહે અષાડ સંસાર માંહી, થીર નાહી તનધન જોખના;
 સુત બંદુ ખીનતા રૂપ દેખી, કયા બયા મન માહના.
 મદખીંદ સમ એ સુખ બનીઅણુ; બાણ સંજ્ઞ રાગ એ;
 સંસાર સખ અસાર બાધ, ચિત્ત ધર જનમાર્ગે.
- ૨ શાખન કહે શરણો ન કોઈ, ધર્મ ખીન ધંસ જીવકા;
 ધંદ્ર ચંદ્ર સુરેન્દ્ર ચક્રી, શખી પારે રીવકા.
 આણુ જમ શીરપે પોકારે, શરણુ ના ધંશ ખલકમે;
 સંગ સાથી તુરંગ હાધી, છોડના એક પલકમે.
- ૩ બાદુ કહે સંસાર અઠખી; આરૂગતમાં બઠકત શીરથો;
 સુખ દુઃખ જન મન મરણુ વેદન; કરત નર સુર અવતરથો.
 સંસાર ખનમેં વીપત જોટા, લખ ચોરાશી આહટે;
 જનધર્મશું મનલાય પ્રાણી, કરમ કંદતા સુકટે.
- ૪ આસોજ મં જીવ એકલો, અનાદકો બઠકત શીરથો;
 અનાદશું જીવડે રેથો, શુદ્ધ જ્ઞાનમેં આતના ધરથો.

- જીવ જહાં ત્યાં એકલો, જીવ કરમકે ખસ નાચીઓ;
 નીજગુણ ખીસારો માહ ધારો, લોભ કે સંગ રાચીઓ.
- ૫ કારતીક કહે અનુભવ ખીચારો, જીવ પુદ્ગલ ભીનહેં;
 ખીર નીર જ્યું મીલ રહે, શુદ્ધ આત્મા જડ અન્ય હેં.
 જડ ચેતના દોય એક માને, એહી મીથ્યા ભર્મહેં;
 શુદ્ધ રૂપ ચેતન ભીન માને, એહી સમકીત ધર્મહેં.
- ૬ માગશર કહે એ તન અપાવન, કયા અસ્તાની સુચ કરે;
 હાડપીંજર ચામ ચાદર, તાહયું મન માહ ધરે.
 મળ મુતરમેં નીશ દીન ખસ્યો, સતખાર ધોએ શુદ્ધ નહિ;
 દયા દાન સંતોષ જપ તપ, એહી સુચ જીનવર કહી.
- ૭ પોસમે હીરડે ખીચારો, પંચ આશખીર પરહરો;
 મદ આઠ પાંચ પરમાદ તજ, શુદ્ધ આત્મા નીરમળ કરો.
 કખાય ચારકુ ખીસન સાણુ, કુમતકુ દુરે તજે,
 શુદ્ધ ભાવ ધાર ખીચાર ભરમ કુલ, રૂઢ તજ સમતા ભજે.
- ૮ માધમેં સંવર ધરો, દઢ શીયળ ધર્મ દીપાવીઓ;
 દોખીસ પસીસા જીતકે, શુદ્ધ ધ્યાન નીરમળ ધાધંઓ.
 પંચ ચારીત્ર ધર્મ દસખીધ, આઠ પ્રખચનગી ભાવના;
 મનમથ જરો કર્મ ટાળો, દયા ધર્મ દીપાવના.
- ૯ કાચુન સમે ખસેંતકી, તપ મિઃ દ્વાદસની જરા;
 પીંચકારી સંજમ રંગ ગુણ; શતવીશ લીએ પરવરા.
 ધર્મ ધ્યાન મરદંગ સમતા, શીલ કેશર તન સજે;

કર્મ ધુળ ઉડાયકે, ઘડ મુકતમેં અનહડ ભજ્ને.

૧૦ ચેતમેં ચિત્ત ચેતજે, નેકી નરભવ પાયકે;
શુદ્ધ સાધ સંગત ક્રીજીએ, જીનધર્મશું મન લાયકે.
અનુભવ અનાદ શમાદ નીજ ગુણ, ત્રિય રતન હીરડે ધરે;
શુદ્ધ ધાક્ષ માર્ગ સ્નાન દરશન, પંચ ઇન્દ્રી બસ કરે.

૧૧ બૈશાકમેં બસ ક્રીજીએ, મનખીશે ભાગ વીકારશુ;
અનાદશું જીવડો રહ્યો, મીઠો ન માહ સંસારશું.
શતતીનસે તેતાલીશ રાજી, ભયો નવનવ ભિસમેં;
જન્મ મરણ અનંત વેળા, એક એક ભયો પરદેશમેં.

૧૨ જોડમેં અવસર મીલ્યો, શીર મગીપ જન્મ હેં દોહલો;
એત આરજ કુળ શ્રાવક, દીર્ઘ આયો તન ભલો.
દેહી નીરોગ શુદ્ધ સાધ સંગત; જીન બાગી શરવણ સહી;
ધર્મ બિલ્લમ પ્રેમ સરધા, એ દુલ્લભ જીનવર કહી.
આણુ મન ખેરાગ વુમ ભાઈ, ભાઓ નીરમળ ભાવના;
પુજ હરજીમલજી કહે સાધશું, રીખ રત્નચંદજી ગુણ ગાવના.

લાવણી.

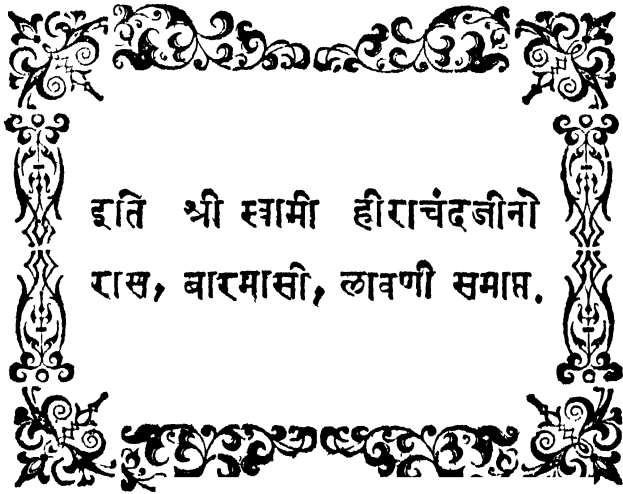
શીખ સાંભળજે સતગુરૂકી,
જીનસેં હોય ભવ પાર લારલો ખરચી પરભવકી;
જીવકા નહિ હે ઇતિખારી,
પાવ પલકમેં ખીસર જાય સખ ધરે રહે પરવારી,

(૧૩)

પુન ને પાપ આવે લારી.
 કરણી હોય સો કરલે, આગળ હોયગા નીસતારી;
 પાપસેં ડરના, માહારાજ પાપસેં ડરના.
 સતગુરૂકી સંગત કરના, જીનસેં ભવસાગર તરના;
 કરણી કરો ભવ તરણીકી,
 જીનસેં હોય ભવ પાર લારલો ખરચી પરભવકી. શી૦૧
 જીવ પડયો કરમ આંખ આજે,
 બિંધબુંધ આર શીરે માનવી કાંઈ નહી સંભાજે;
 આઉપુ આવશે અકાજે,
 ચેતી શકે તો ચેત પ્રાણી પેહેલી બાંધો પાજે.
 તરો ભવ જીસેં, માનવી તરો ભવ જીસેં;
 મત ગર્વ રાખ કોઈ કષસેં, બોલણો ધણો નરમાધસેં
 ભાષા બોલો અમરતરસકી,
 જીનસેં હોય ભવપાર લારલો ખરચી પરભવકી. શી૦૨
 માનવી હૃદયો શો રાખો,
 કરો જીકો ત્યાગ સાચ અખ મુખસેંધી ભાખો;
 સાચ શીર કારણ હેં અદો,
 સાચ સત્તા નહિ કોઈ, શરણો સંતનાથજીકો. ૫૬
 સંત જન સહાઈ, મહારાજ સંતજન સહાઈ
 તાં નામ સદા સુખદાઈ, ભવભવમાં હોય કમાઈ
 કુટુંબલ કટે સુકરમાકી,
 જીનસેં હોય ભવપાર લારલો ખરચી પરભવકી. શી૦

(૬૪)

માનવી આર ગતમાં રૂળીયો,
પુરવ પુન્ય ઉદય કરીને માનવ ભવ પાથો;
કુટંબ દેખીને લોભાયો,
અંતકાલકી વેળા હુધ, ત્યારે કોઈ નહિ છોડાયો.
અકાલે જાવે, માનવી અકાલે જાવે
સમ હાંકો હાં રહે જાવે, થારી લહાર કોઈ નહી આવે.
ખીનગી કરે સતપુરુષાકી,
જનમેં હોય ભવપાર લારલો ખરમી પરભવકી. શી० ૪

इति श्री स्वामी हीराचंदजीनो
रास, बारमासी, लावणी समाप्त.

